

Alchýmia triedenia komunálneho odpadu

**Komplexný návod,
ako triediť komunálny
odpad v Bratislave**

Barbora Nedel'ková & Barbora Šablová
Powered by INCIEN & NATUR-PACK

Aktualizácia č. 5 | november 2024

Obsah

Triedenie odpadov v meste Bratislava.....	3
Základné pravidlo.....	4
9R.....	5
Papier.....	6
Sklo.....	9
Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov.....	11
Plasty.....	13
Nápojové kartóny.....	18
Kovy.....	19
Kuchynský bioodpad.....	21
Záhradný bioodpad.....	22
Domáce a komunitné kompostovanie.....	23
Vianočné stromčeky.....	25
Jedlé oleje a tuky.....	26
Textil.....	28
Elektro, batérie a akumulátory.....	30
Iné.....	31
Zberný dvor.....	33
Kalendárový zber.....	38
KOLO.....	39
Záver.....	43
Zdroje.....	44

Triedenie odpadov v meste Bratislava

Triedený zber odpadov na Slovensku nie je jednotný. Bežne sa stretávame až so šiestimi rôznymi variáciami. V Bratislave sa pre triedený zber využíva tzv. trojkombinácia, pri ktorej sa do žltých nádob pri bytovkách a do vriec v rodinných domoch spoločne zbierajú **PLASTY, KOVOVÉ OBALY** a **NÁPOJOVÉ KARTÓNY*** a samostatne sa zbiera sklo a papier. **PAPIER** sa v bytovkách zberá do modrých zberných nádob a v rodinných domoch do 120-litrových modrých vriec. **SKLO** sa zberá do zelených zberných nádob.

Od roku 2020 sa zaviedol zber v rodinných domoch formou tzv. door to door systému, pričom žlté a modré kontajnery boli nahradené vrecami. V súčasnosti sú do tohto systému zapojené všetky mestské časti Bratislavy. Viacero analýz triedených zložiek odpadu v hlavnom meste potvrdilo skutočnosť, že vrecový zber je podstatne menej znečistený ako zber kontajnerový. Zároveň zrušením zberných hniezd, pri ktorých sa odpad hromadil a vytriedené suroviny boli znečistené a veľmi často nesprávne roztriedené, sme získali čistejšie verejné priestranstvá a prispeli sme tak k zlepšeniu životného prostredia v meste.

Mesto Bratislava získalo v roku 2021 do svojej správy najmodernejšiu optickú dotried'ovaciu linku na Slovensku. Získanie triediacej linky zapadá do celkovej stratégie nakladania s komunálnymi odpadmi mesta na roky 2021 – 2026, pretože Bratislava má ambíciu v krátkodobom horizonte zvýšiť mieru triedenia a hlavne recyklácie vytriedených plastov na 45 %, čo je o približne 10 – 15 % viac ako v súčasnosti. Tento krok a táto zmena je významná nielen pre Bratislavu ako mesto, ale aj pre životné prostredie. Dôkladnejším triedením odpadu pre recykláciu pred jeho energetickým zhodnotením šetríme primárne fosílnu zdroje a naše lesy, čo má priamy vplyv na dekarbonizáciu a elimináciu klimatických zmien.

Obyvatelia v bytovkách triedia **KUCHYNSKÝ BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝ ODPAD** do kompostovateľného vrečka, ktoré po naplnení zauzlia a vynesú ho do hnedej 240-litrovej zbernej nádoby označenej nálepkou „kuchynský biologicky rozložiteľný odpad“. Obyvatelia v rodinných domoch triedia **KUCHYNSKÝ BIOLOGICKY ROZLOŽITELNÝ ODPAD** do kompostovateľného vrečka, ktoré po naplnení zauzlia a vynesú ho do hnedej 20-litrovej hnedej zbernej nádoby označenej nálepkou „kuchynský biologicky rozložiteľný odpad“. Kuchynský bioodpad je vyvážený celoročne.

ZÁHRADNÝ BIOLOGICKY ROZLIŽITELNÝ ODPAD (BRO) sa zberá do hnedých zberných nádob a je vyvážený celoročne – pričom interval odvozu zberných nádob je v období mesiacov marec až november 1x za 14 dní a v období od decembra do februára 1x za 28 dní.

JEDLÉ OLEJE A TUKY sa vo všetkých mestských častiach Bratislavy zbierajú do oranžovej zbernej nádoby.

Hlavné mesto Bratislava je špecifické aj tým, že sa v ňom nachádza jedno z dvoch Zariadení na energetické využitie odpadu (ZEVO) na Slovensku. Účelom ZEVO Bratislava je termické zhodnotenie nerecyklovateľného odpadu, ktorý už nie je možné inak materiálovo zužitkovať, spojené s energetickým využitím odpadu – výrobou tepla a elektriny. Aktuálne pripravujeme projekt modernizácie a ekologizácie ZEVO, ktorého cieľom je zvýšiť spoľahlivosť a životnosť zariadenia a zároveň naplniť prísne environmentálne štandardy. Hoci Bratislava patrí dlhodobo k mestám s najnižšou mierou skládkovania, po modernizácii už nevznikne žiadna potreba ukladania komunálneho odpadu na skládku, čím bude zásadným spôsobom naplnený jeden zo strategických cieľov v oblasti odpadového hospodárstva zameraného na cirkulárnu ekonomiku. Výsledkom energetického zhodnotenia nerecyklovateľných odpadov po modernizácii ZEVO bude vysoko účinná kombinovaná výroba elektrickej energie a tepla, ktoré chceme dodávať aj do bratislavských domácností.

Viac o triedenom zbere sa dozviete na stránke hlavného mesta <https://bratislava.sk/sk/komunalny-odpad> a na stránke zberovej spoločnosti OLO – Odvoz a likvidácia odpadu www.olo.sk.

* Kombinovaný zber plasty, kovy a nápojové kartóny sa ďalej v texte uvádza iba ako „PLASTY“

Prvým, základným pravidlom je **predchádzanie vzniku odpadu**. Keď odpad netvoríme, nemusíme sa ani zaoberať jeho triedením.

Pri nakladaní s odpadom, ktorý sme už vyprodukovali, sa riadime **hierarchiou odpadového hospodárstva**:

Najdôležitejšie je vzniku odpadu predchádzať a až následne triediť a recyklovať. **Snažíme sa o to, aby nám vznikalo minimum zmesového odpadu.**

Aby sme to dosiahli, aj u nás doma sa riadime pravidlami, tzv. 9R

R0 – Odmietni (Refuse)

Urobte výrobok nadbytočným tým, že sa vzdáte jeho funkcie alebo ponúknete rovnakú funkciu radikálne odlišným produktom alebo službou.

R1 – Prehodnot' (Rethink)

Zintenzívňte používanie produktu (napr. zdieľaním produktu).

R2 – Redukuj (Reduce)

Zvýšte účinnosť pri výrobe alebo používaní výrobkov spotrebou menšieho množstva prírodných zdrojov a materiálov.

R3 – Opätovne použi (Reuse)

Opätovné použitie vyradeného výrobku iným spotrebiteľom, ak je stále v dobrom stave a plní svoju pôvodnú funkciu.

R4 – Oprav (Repair)

Oprava a údržba chybného výrobku, aby mohol byť použitý s pôvodnou funkciou.

R5 – Renovuj (Refurbish)

Obnovte starý produkt a aktualizujte ho.

R6 – Repasuj (Remanufacture)

Vyradený výrobok používajte v novom produkte s rovnakou funkciou.

R7 – Upcykluj (Repurpose)

Vyradený výrobok alebo jeho časti použite v novom výrobku s inou funkciou.

R8 – Recykluj (Recycle)

Použite materiály na dosiahnutie rovnakej (vysokej) alebo nižšej (nízkej) kvality materiálov.

R9 – Zhodnot' (Recover)

Spaľovanie materiálu s energetickým zhodnocovaním.

PAPIER

Patrí sem:

- ✓ **výrobky a obaly označené symbolmi: PAP** (čísla 20 – vlnitá lepenka, 21 – hladká lepenka, 22 – papier)
- ✓ **papier, časopisy, noviny, zošity, kancelársky papier, letáky, katalógy, pohľadnice, listy, papierové tašky**
- ✓ **lepenka a kartón** (s dôrazom na minimalizáciu objemu, t. j. stlačené)
- ✓ **skartovaný papier**
- ✓ **papierové krabičky a kartónové škatule** (papierové lepiace pásy môžu ostať, plastové odstrániť, ak sa dajú; s dôrazom na minimalizáciu objemu, t. j. stlačené)
- ✓ **obálky s plastovým okienkom** (okienko tam neprekáža)
- ✓ **papiere zopnuté kovovou spinkou v malom množstve** (malé množstvo spniek neprekáža, ale je možné ich aj oddeliť a naložiť s nimi ako s ostatnými kovmi)
- ✓ **papierové obaly od korenín, polievok, pudingov a pod.** (lesklé aj nelesklé, môžu byť aj kombinované s iným materiálom za podmienky, že papier je prevládajúca zložka)
- ✓ **jednorazový papierový pohár na kávu so sebou** (za podmienky, že papier s vnútornou povrchovou úpravou je prevládajúca zložka – pozri infografiku na pohári a uvedené „PAP (21, 22)“); (ak má pohár infografiku a uvedené napr. „PP“, „PET“ alebo iné → PLASTY; plastový vrchnák do → PLASTY; ak má pohár infografiku a uvedené „PLA (7, BIO)“ → PRIEMYSELNÁ KOMPOSTÁREŇ alebo ZMESOVÝ ODPAD; POZOR! „PLA“ nepatrí do zbernej nádoby na plasty)
- ✓ **rolky od toaletného papiera a kuchynských utierok**
- ✓ **obaly od vajčiek** → alternatívne POUŽÍVAŤ ZAS A ZNOVA DOKOLA (odniesť na trh) alebo KOMPOST
- ✓ **papierové obaly od prírodných deodorantov** (aj keď bol masťný, neprekáža to, pretože ide o prírodnú masťnotu: vosk, kokosový olej, ...), (nespotrebovaný obsah → ZMESOVÝ ODPAD)

PAPIER

Nepatrí sem:

- × **knihy** → požičať/darovať/predať: napr. KOLO – Bratislavské centrum opätovného použitia, SUSEDKÁ BURZA, BÚDKA NA KNIHY, KNIŽNICA, ANTIKVARIÁT, KNIŽNÁ ZÓNA BEZ PEŇAZÍ, v poslednej fáze životnosti učebnice zaniest do ŠKOLSKÉHO ZBERU a nepoužiteľné knihy na ZBERNÝ DVOR
- × **kompostovateľný „papier“** (z cukrovej trstiny a pod.) – mohol by poškodiť recykláciu → KOMPOST alebo ZMESOVÝ ODPAD
- × **mokrý papier** (lebo má sklon plesnivieť) → KOMPOST alebo KOZUB, alebo ZMESOVÝ ODPAD, alebo nechať vyschnúť a pokiaľ nie je plesnivý → do PAPIERA
- × **mastný a špinavý papier** → ZMESOVÝ ODPAD alebo KOZUB
- × **samoprepisovací papier** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **povoskovaný papier** (darčekový papier, darčekové tašky, ...) → ZMESOVÝ ODPAD
- × **asfaltový a dechtový papier** → ZBERNÝ DVOR
- × **termopapier** (papier, ktorý sa používa napríklad na účtenky, je hladký a písmo na ňom často vybledne + keď sa po ňom poškrabie nechťom, zostane na ňom škrabanec, akoby napísaný ceruzkou) → ZMESOVÝ ODPAD
- × **použité, mastné alebo zašpinené papierové vreckovky a servítky** → KOMPOST (okrem mastných) alebo KOZUB, alebo ZMESOVÝ ODPAD
- × **polystyrén** → PLAST (ak je obalový a čistý) alebo ZMESOVÝ ODPAD (ak znečistený) alebo ZBERNÝ DVOR (ak je stavebný), najideálnejšie pre recykláciu však odnieť na ZBERNÝ DVOR
- × **nápojový kartón = kompozitný obal na báze lepenky** (starší názov viacvrstvový kombinovaný materiál na báze lepenky, skratka VKM) → pozri sekciu NÁPOJOVÉ KARTÓNY
- × **alobal** → pozri sekciu KOVY
- × **menštruačné vložky, tampóny, plienky** (je to kompozitný papier a plast + sú silno znečistené), **rúška a respirátory** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **plasty, sklo, kovy, bioodpad, textil, ...** → PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR

PAPIER

Viac info a tipy

- papier je recyklovateľný len 5 – 7x, zvýšená spotreba papiera sa rovná zvýšenej potrebe výrubu stromov
- triedením sa dá šetriť – občan platí len za odvoz zmesového odpadu, odvoz triedeného odpadu je pre občanov bezplatný – financujú ho výrobcovia a dovozcovia obalov a neobalových výrobkov prostredníctvom OZV (Organizácií zodpovednosti výrobcov)
- obaly z vajíčok môžete vrátiť predajcom na trh, oni ich opäť použijú, alebo ich použiť pri tvorbe hračiek pre deti
- rolky z toaletného papiera môžete použiť na hranie, kúrenie, alebo do kompostu
- namiesto papierových vreckoviek/kuchynských utierok/servítko k prestieraniu používať bavlnené, ktoré sa dajú po vypratí opakovane používať
- nosiť si bavlnený uteráčik, aby sa nemuseli používať papierové utierky na toaletách mimo domov (bežná prax v Japonsku), alebo ruky nechať vyschnúť na vzduchu
- kupovať 100 % recyklovaný nebielený toaletný papier balený po 1 ks v papieri alebo bez obalu – dajú sa kúpiť aj v bežných reťazcoch (bielené voňavé toaletné papiere nemusia byť z recyklovaného papiera a pri bielení sa používajú chemikálie znečisťujúce životné prostredie, používané parfémy navyše môžu škodiť zdraviu)
- na tlačiarňu tlačiť obojstranne, na 100 % recyklovaný papier, avšak ak to nie je nutné, netlačiť vôbec – podľa zákona sa napr. elektronické faktúry môžu archivovať aj elektronicky (100 % recykl. papier sa dá kúpiť v obchodoch s kancel. potrebami)
- odkladať si „šmiráky“ a písať na ne
- nákupné zoznamy si písať do mobilu (existujú aplikácie na synchronizáciu s počítačom či zdieľanie s rodinou)
- recepty si písať elektronicky detto
- na schránku si nalepiť nálepku „Nevhadzovať letáky“ (väčšinou to naozaj funguje)
- nekupovať si tlačene noviny a časopisy, čítať elektronicky
- obmedziť kúpu fyzických kníh, používať elektronické čítačky (a kúpiť si len knihy, ktoré stoja za to, ideálne z bazáru či antikvariátu) alebo si požičiavať z knižnice
- nepotrebné knihy zaniest do knižnice, antikvariátu alebo do knižných búdok
- kartónové škatule od zásielok si odkladať na prípadné využitie
- skartovaný papier využívať pri preprave ako výplň škatúl (namiesto polystyrénových teliesok či iných plastov nafúknutých vzduchom)
- na balenie darčiek uprednostňovať recyklovaný papier alebo napr. obliečku na vankúš... (pre kreatívne nápady pozri internet), alebo darovať zážitky bez obalu
- používať plienky, ktoré sa dajú po vypratí opakovane používať
- používať menštruačný kalíšok, príp. vložky, ktoré sa dajú po vypratí opakovane používať
- nákupy v on-line obchodoch, ktoré uprednostňujú ekobalenie (papierové vrecká, výplne)
- pre zjednodušenie triedenia sa riadiť pravidlom „prevládajúcej zložky“ (t. j. nad 50 % hmotnosti): do triedeného odpadu umiestňovať papierové, resp. kompozitné obaly/výrobky s prevahou papiera „nad 50 %“ – z hľadiska recyklovateľnosti síce stále ide o problémové materiály, ale keďže sa technológie stále zdokonaľujú, každým dňom rastie potenciál recyklovateľnosti daných materiálov. Zároveň je v budúcnosti vyššia pravdepodobnosť, že zatiaľ nerecyklovateľné materiály poputujú z nádob na triedený odpad na energetické zhodnotenie namiesto na skládky (= menšie zlo)

Obaly pri ich triedení stláčajte

→ Takmer polovica (42 %) vyťaženého dreva (globálne) sa spotrebuje na výrobu papiera.

→ Recyklácia 1 tony papiera ušetrí asi 2580 l ropy, 26 500 l vody a 17 stromov.

SKLO

Patrí sem:

- ✓ **výrobky a obaly označené symbolmi: GL** (čísla 70 – číre, 71 – zelené, 72 – hnedé sklo)
- ✓ **číre aj farebné sklo** (prázdne, bez zvyškov obsahu či chemicky znečistené) – nálepky, etikety, vrchnáky nie je potrebné odstraňovať, v procese recyklácie sa buď oddelia, alebo spália pri tavení skla
- ✓ **sklenené fľaše, sklenené poháre, sklenené vázy, sklenené obaly** (od kozmetiky, parfumov, kávy či pochutín, vrchnáky môžete ponechať – pri recyklácii sa robí magnetická aj nemagnetická separácia, pri ktorej sa vrchnáky odstránia)
- ✓ **úlomky tabuľového skla, sklenené črepy**
- ✓ **sklenený pilník** (polámaný)
- ✓ **masné sklenené fľaše od kuchynského oleja** (od oleja neumývať, olej vyplavený do vody je problematický v rámci procesu čistenia odpadových vôd a pre samotnú kanalizačnú sieť; prebytočný olej z varenia zbierame cez sitko do plastovej fľaše a následne odnášame na recykláciu na ZBERNÉ MIESTA – pozri sekciu „Jedlé oleje a tuky“; panvicu od oleja/masti vytrieť papierom a ten hodiť do ZMESOVÉHO ODPADU)

Nepatrí sem:

- × **zrkadlo** (kvôli neoddeliteľnej tenkej pokovovanej vrstve, vďaka ktorej sa vidíme) → ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR (ak väčšie množstvo)
- × **bezpečnostné sklo, autosklo** (pretože autosklo obsahuje špeciálne prímеси, vďaka ktorým sa má možnosť rozbiť na malé čiastočky, ktoré nie sú ostré a nebezpečné) → ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR (ak väčšie množstvo)
- × **drôtené sklo** → ZBERNÝ DVOR
- × **lepené sklo** → ZBERNÝ DVOR
- × **plexisklo** → ZBERNÝ DVOR
- × **technické sklo** → ZBERNÝ DVOR
- × **sklo s obsahom chemických látok** (napr. od lakov, motorových olejov, riedidiel, ...) → ZBERNÝ DVOR
- × **tabuľové sklo z okien a dverí vo väčšom množstve** → ZBERNÝ DVOR
- × **keramika, porcelán, obkladačky** → ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR (ak väčšie množstvo)
- × **TV obrazovky, monitory** → MIESTA SPÄTNÉHO ZBERU alebo ZBERNÝ DVOR, alebo predajne elektrozariadení
- × **pozlátené, pokovované sklo** → ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR (ak väčšie množstvo)
- × **borosilikátové sklo** (zapekacie misy, niektoré fľaše), **varné sklo** (vyššia teplota tavenia) → vrátiť výrobcovi alebo ZBERNÝ DVOR
- × **žiarovky** → ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR (ak väčšie množstvo)
- × **zálohované, vratné sklenené fľaše a obaly** → vrátiť do OBCHODU
- × **plasty, kovy, papier, nápojové kartóny, bioodpad, textil, ...** → PRISLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR

SKLO

Viac info a tipy

- sklo by sa voľne v prírode rozkladalo cca 4 000 rokov, ale nie je až tak nebezpečné pre životné prostredie ako rozkladajúci sa plast
- triedením sa dá šetriť – občan platí len za odvoz zmesového odpadu, odvoz triedeného odpadu je pre občanov bezplatný – financujú ho výrobcovia a dovozcovia obalov a neobalových výrobkov prostredníctvom OZV (Organizácií zodpovednosti výrobcov)
- nápoje (pivo, minerálna voda, mlieko...) kupovať vo vratných fľašiach a tie odovzdávať na ďalšie použitie (oddiali sa tak potreba recyklácie)
- mlieko dopĺňať v mliečnych automatoch = mliekomatoch alebo na farmách
- sirupy, pivo, víno, kuchynský olej dopĺňať/dočapovávať do vlastnej fľaše
- sklenené nádoby od olív, zaváranín, medu a pod. využiť opätovne, prípadne darovať predajcom na trhu alebo známym na zaváranie či iné využitie
- zisťovať u slovenských výrobcov a predajcov, či im ich sklenené nádoby môžeme vrátiť na ďalšie využitie (napr. sklenené nádoby od sviečok niektorých predajcov je možné vrátiť na ďalšie naplnenie, taktiež aj sklenené obaly od kozmetiky, fľaše od medu včelárom – možností stále pribúda)

→ Recyklované sklo potrebuje v procese výroby na ohrev nižšiu teplotu ako sklo z primárnych materiálov, vďaka čomu ušetríme až 25 – 30 % energie.

→ Recyklovaním skla tiež zredukujeme znečistenie ovzdušia o cca 20 % a vody o cca 50 % v porovnaní s primárnou výrobou skla.

→ Sklo je recyklovateľné donekonečna.

ZÁLOHOVANIE FLIAŠ A PLECHOVIEK OD NÁPOJOV

Zálohované fľaše a plechovky odovzdávame na označené
odborné miesta do zberných automatov alebo v prípade
ručného zberu pri pokladni v obchode.

Patria sem:

- ✓ **plastové nápojové fľaše** (od nealko nápojov, vôd, piva, vína, kávy bez obsahu mlieka) označené symbolom a textom ZÁLOHOVANÉ (nestlačené!, prázdne, uzatvorené pôvodným závitovým uzáverom, s čitateľným EAN kódom)
- ✓ **nápojové plechovky** (od nealko nápojov, vôd, piva, vína, kávy) označené symbolom a textom ZÁLOHOVANÉ (nestlačené!, prázdne, s čitateľným EAN kódom)
- ✓ do zálohového systému patria nápojové obaly s objemom od 0,1 do 3 l (vrátane)

POZOR! Zálohované nápojové obaly musia byť do zberných automatov umiestnené:

- NESTLAČENÉ
- BEZ ZVÝŠKOVEJ TEKUTINY
- S ČÍTAŤELNÝM EAN (čiarovým) KÓDOM
- odporúča sa odovzdávať ich uzatvorené pôvodným uzáverom

Nepatria sem:

- × **plastové nápojové fľaše neoznačené symbolom** (staré neregistrované, zo zahraničia, s odtrhnutou etiketou – t. j. bez viditeľného EAN kódu a symbolu) → PLASTY
- × **plastové fľaše od živočíšneho či rastlinného mlieka a mliečnych nápojov a kávy s obsahom mlieka** → PLASTY
- × **plastové fľaše od potravín, ktoré štandardne neslúžia na priame pitie a uhasenie smädu** – od sirupov, olejov, octov a tvrdých alkoholických nápojov s obsahom alkoholu viac ako 15 % → PLASTY
- × **nápojové plechovky neoznačené symbolom** (staré neregistrované, zo zahraničia, s odtrhnutou etiketou – t. j. bez viditeľného EAN kódu a symbolu) → PLASTY
- × **plechovky od živočíšneho či rastlinného mlieka a mliečnych nápojov a kávy s obsahom mlieka** → PLASTY
- × **plechovky od potravín, ktoré štandardne neslúžia na priame pitie a uhasenie smädu** – od sirupov, olejov, octov a tvrdých alkoholických nápojov s obsahom alkoholu viac ako 15 % → PLASTY
- × **iné hliníkové či kovové obaly** → PLASTY
- × **iné plastové obaly** → PLASTY

ZÁLOHOVANIE FLIAŠ A PLECHOVIEK OD NÁPOJOV

Zálohované fľaše a plechovky odovzdávame na označené odberné miesta do zberných automatov alebo v prípade ručného zberu pri pokladni v obchode.

Viac info a tipy

- zálohované nápojové obaly sú označené symbolom umiestneným v blízkosti čiarového (EAN) kódu a textom „ZÁLOHOVANÉ“
- pri kúpe nápoja uhradí spotrebiteľ popri cene za nápoj aj záloh za obal, ktorého výška je rovnaká pre plastové fľaše aj plechovky, a to 0,15 €
- záloh dostaneme naspäť za každý vrátený zálohovaný obal s čitateľným EAN kódom, preto je dôležité vrätne obaly nestláčať ani neodliepať nálepky z fliaš
- zaviesť zálohovanie je povinné pre všetky obchody s predajnou plochou nad 300 m², pričom v predajniach s menšou plochou je zálohovanie dobrovoľné
- Slovensko sa zaviazalo zvýšiť aktuálne množstvo zberu nápojových obalov zo 60 % na 90 % do roku 2025 – zálohovanie je na Slovensku spustené do praxe od 1. 1. 2022
- zálohovanie dáva šancu vyzbierať viac materiálu vyššej kvality na recykláciu a jeho opätovné využitie, ako aj významne znížiť množstvo voľne pohodených zálohovaných obalov v intravilánoch miest a obcí i v prírode, a šetriť tak prírodné prostredie a zdroje
- viac info o systéme zálohovania sa dozviete na stránke: www.slovenskozalohuje.sk
- Ak zálohovaný obal vhodíte do triedeného zberu odpadu, prídete o záloh. Z hľadiska triedenia odpadu to nie je chyba, ale stratí sa tak možnosť výroby rovnakého obalu pri menšej spotrebe energie. Zálohované obaly (fľaše a plechovky) je preto dobré, podľa možnosti, vrátiť a minimalizovať ich umiestňovanie do triedeného zberu. POZOR! Do nádob na triedený odpad je však potrebné obaly naďalej umiestňovať STLAČENÉ!

→ Podľa ministerstva životného prostredia sa na Slovensku ročne predá asi miliarda PET fliaš a 350 miliónov plechoviek od nápojov.

→ Zálohový systém je riešením, ktoré má zabrániť aj tomu, aby sa plastové fľaše a plechovky vyskytovali voľne pohodené v prírode.

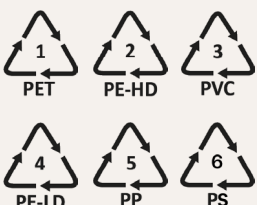
V krajinách, ktoré zálohovanie zaviedli, kleslo množstvo voľne pohodených nápojových obalov o 95 %.

PLASTY

Patrí sem:

- ✓ **výrobky a obaly označené symbolmi:** PET (1), HDPE (2), PVC (3), LDPE (4), PP (5), PS (6), Ostatné (často označované 7, 7/O, 7/Ostatné, 7/Other)
- ✓ **plastové fľaše od nápojov bez označenia symbolom zálohovania, alebo so znehodnoteným alebo poškodeným obalom alebo jeho časťou** (prázdne, neznečistené, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené) pre viac info pozri sekciu „Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov“
- ✓ **plastové fľaše od mlieka živočíšneho aj rastlinného pôvodu, sirupov, octu, tvrdého alkoholu a iných požívateľín** (prázdne, neznečistené, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené) pre viac info pozri sekciu „Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov“
- ✓ **plastové fľaše od kuchynského oleja** (prázdne, neznečistené, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené), fľaše od oleja neumývať, olej do vody nepatrí – použitý alebo starý kuchynský olej zlievať cez sitko do jednej takejto fľaše a odnieť na miesta odberu – pozri sekciu „Jedlé oleje a tuky“
- ✓ **plastové obaly a téglíky od potravín** (od šunky, salámy, šalátov, kečupu, horčice, jogurtu, smotany, nátierkového masla/syra, ...), (prázdne, neznečistené, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené, viečko odtrhnúť a vhodiť zvlášť, pretože ide často o iný materiál a iný spôsob recyklácie alebo zhodnotenia)
- ✓ **polystyrénové tácky** (od zeleniny/ovocia, nepresiaknuté) (**POZOR!** Výnimkou sú polystyrénové tácky napr. od mäsa, mäsových výrobkov, ktoré patria do ZMESOVÉHO ODPADU – ich tuk, štava sa dostali do štruktúry plastu a znemožňujú recykláciu, ani dôkladné umytie nepomôže, nasiakavá podložka taktiež do → ZMESOVÉHO ODPADU)
- ✓ **plastové nádoby na potraviny, t. j. škatule s viečkom alebo bez viečka, ktoré sa používajú na potraviny** (z reštaurácií, rýchleho občerstvenia a pod., bez zvyškov potravín) (**POZOR!** Výnimkou sú termoobaly znečistené/nasiaknuté šťavou z jedla → ZMESOVÝ ODPAD)
- ✓ **plastové poháre na nápoje** (vrátane ich vrchnákov a viečok)
- ✓ **fólie (bublínková, strečová, ...)**
- ✓ **plastové vrecká (ľudovo „sáčky“), tašky a mikroténové vrecká** (bez zvyškov, pokojne aj mokré, zafarbené) (**POZOR!** znečistené masťou, BIO zložkami z kuchyne, od olejovej a acetónovej farby, od psích exkrementov, ... → ZMESOVÝ ODPAD)
- ✓ **plastové obaly od liekov** (bez liekov) – ak obsahuje lieky → do LEKÁRNE
- ✓ **plastové obaly od pracích a čistiacich prostriedkov a kozmetiky** (prázdne, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené)
- ✓ **obalový polystyrén** (iba v malom množstve a čistý, nesmie byť znečistený napr. jedlom) – pri veľkom množstve (napr. výplňového PS z elektroniky, ...) však zaviezť na → ZBERNÝ DVOR a nezapíňať zbytočne kontajnery na stojiskách
- ✓ **plastové kuriérske obálky**
- ✓ **neobalové výrobky z plastu*** – napr. vedrá, misy, vešiaky, kvetináče, domáce potreby ako zmeták či odkvapkávač na riad, platobné a vernostné karty – (odstrihnúť čip → ten do ZMESOVÉHO ODPADU)

* **POZOR!** Niektoré funkčné, použiteľné predmety zaniest' do KOLO (pozri sekciu KOLO).

PLASTY

Patrí sem:

- ✓ **plastové tuby od zubnej pasty** (vrátane tých, ktoré sú kombinované s kovovým uzáverom, po dôkladnom spotrebovaní obsahu; ak obsahujú ešte zubnú pastu po záručnej dobe, tú vytlačiť do → ZMESOVÉHO ODPADU)
- ✓ **plastové zubné kefky** – s výnimkou tých, kde výrobca ponúka zber – tie vrátiť do predajne alebo na iné, výrobcom ponúkané miesto
- ✓ **plastové obaly od kozmetiky** (prázdne, s dôrazom na minimalizáciu objemu pokiaľ možno stlačené) – prázdne obaly netreba umývať, no ak obsahujú nespotrebovaný obsah v malom množstve – tekuté absorbovať do papierovej kuchynskej utierky → ZMESOVÝ ODPAD (POZOR! nezmiešavať však obsahy rôznych druhov kozmetiky či inej drogérie!); ak sú s väčším množstvom nespotrebovaného obsahu, v pôvodnom obale na → ZBERNÝ DVOR; ak je vrchnák, vanička alebo iná oddeliteľná časť tela kovová, oddeliť od seba a zvlášť umiestniť do → PLASTY
 - ✓ **obaly od deodorantov/antiperspirantov**
 - ✓ **sprej s odnímateľným plastovým vrchnákom a kovovým telom** (oddeliť telo od vrchnáka a obe umiestniť do → PLASTY)
 - ✓ **sprej s neodnímateľným plastovým vrchnákom a kovovým telom**
 - ✓ **vysúvací s plastovým vrchnákom a plastovým telom** (plastový vrchnák a telo do → PLASTY, nespotrebovaný obsah → ZMESOVÝ ODPAD)
 - ✓ **gulôčkový s plastovým vrchnákom a skleneným telom** (oddeliť telo od vrchnáka a vrchnák umiestniť do → PLASTY, telo do → SKLO)
 - ✓ **obaly od sprchového gélu, šampónu, kondicionéru, vody na odličovanie, ...**
 - ✓ **obaly od telového mlieka, telového oleja, krému, ...**
 - ✓ **obaly od make-upu, rúžu, balzamu na pery, púdro, paletky od očných tieňov, špirály, ...**
 - ✓ **plastové dávkovače či vrchnáky od kozmetiky so skleneným či kovovým telom** (telo do → SKLO/PLASTY)
- ✓ **plastové obaly (vrecká, ľudovo „sáčky“) od korenín, sladkostí, zemiakových lupienkov, potraviny pre zvieratá, sójovej omáčky, dresingu, od tradičného masla, margarínu, bryndze či droždia a pod.** – často označené „C/prevládajúca zložka“ (neznečistené, vyprázdnené, môžu byť aj kombinované s iným materiálom, vtedy za podmienky, že plast je prevládajúca zložka)
- ✓ **kávové kapsule** bez obsahu kávy
- ✓ **jednorazový plastový pohár na kávu so sebou** (za podmienky, že plast je prevládajúca zložka – pozri infografiku na pohári a uvedené napr. „PP“, „PET“ alebo iné); (ak má pohár infografiku a uvedené „PAP“ → PAPIER; plastový vrchnák do → PLASTY; ak má pohár infografiku a uvedené „PLA (7, BIO)“ → PRIEMYSELNÁ KOMPOSTÁREN alebo ZMESOVÝ ODPAD; POZOR! „PLA“ nepatrí do zbernej nádoby na plasty)
- ✓ **nafukovacie rukávniky, detské plávacie kolesá, malé detské bazéniky z plastu** (veľké → ZBERNÝ DVOR), **zvárané nafukovacie zvieratká do vody** (z PVC, PE)
- ✓ PLUS pozri sekcie NÁPOJOVÉ KARTÓNY a KOVY

PLASTY

Nepatrí sem:

- × **plastové fľaše (a iné jednorazové obaly) od nápojov označené symbolom zálohovania** (prázdne, neznečistené, nestlačené) → vrátenie na ODBERNÉ MIESTO (pozri sekciu „Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov“)
- × **plasty znečistené chemickými látkami** (autolaky, laky na drevo, motorové oleje, riedidlá, farby atď.) → ZBERNÝ DVOR
- × **plastové obaly znečistené zvyškami jedál, biologickým odpadom** (napr. termoobaly z reštaurácií a polystyrénové tácky od mäsa a mäsových výrobkov) → ZMESOVÝ ODPAD
- × **plastovo/papierovo/hliníkové vrečko od korenín, potraviny pre zvieratá...** (znečistené pôvodným obsahom) → ZMESOVÝ ODPAD
- × **kompostovateľný/biodegradovateľný „plast“, bioplast** (vyrobený z biomasy a nie z ropy), **PLA, celofán** (priesvitná fólia z celulózy) → KOMPOST, príp. ZMESOVÝ ODPAD
- × **guma, káble, hadice, molitan, plexisklo, autoplasty, žalúzie, bazény z kombinovaných materiálov, fólie zo stavieb** – malý objem → ZMESOVÝ ODPAD, veľký objem → ZBERNÝ DVOR
- × **gumené či latexové rukavice** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **použitá plastová WC kefa** → ZMESOVÝ ODPAD (ak sa nedá napr. plastová rúčka oddeliť od kefy), (ak je rúčka z plastu, do → PLASTY a kefa do → ZMESOVÝ ODPAD)
- × **podlahové krytiny, plastové okná** → ZBERNÝ DVOR
- × **TV obrazovky, monitory, hračky s elektronickými časťami** → MIESTA SPÄTNÉHO ZBERU alebo ZBERNÝ DVOR
- × **plasty s prímiesami iných materiálov** (napr. hračky, textilie, topánky, kabelky, umelé kvety, ...) → pozri sekciu TEXTIL, iné → ZMESOVÝ ODPAD
- × **plastový obal od laku na nechty** (ak je obal vyprázdnený → ZMESOVÝ ODPAD, avšak ak obal obsahuje lak, v pôvodnom obale → ZBERNÝ DVOR)
- × **sklo, papier, bioodpad, textil, ...** → PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR
- × **kávové kapsule s obsahom kávy**
- × **plastové stoličky, debničky** – svojím tvarom a charakterom znižujú dostupný objem zberných nádob → ZBERNÝ DVOR
- × PLUS pozri sekcie NÁPOJOVÉ KARTÓNY a KOVY

PLASTY

Viac info a tipy

- nekupovať zbytočnosti, len to, čo naozaj potrebujeme
- kategórii „Ostatné“ (t. j. výrobky a obaly označené číslom 7 v recyklačnom trojuholníku) sa odporúčame vyhýbať, pretože ide o ťažšie recyklovateľné druhy alebo ide často o zmes viacerých plastov či dokonca materiálov, čo robí výrobok nerecyklovateľným
- na nákupy si vždy nosiť vlastné opakovane použiteľné (napr. pláténé, textilné) tašky, vrecká na pečivo, sieťky na ovocie a zeleninu, vrecúška, škatuľky či dózičky na sypané potraviny, ...
- aj mimo plánovaných nákupov nosiť pri sebe aspoň 1 tašku, 1 vrecúško, prípadne 1 dózičku
- nákupy v on-line obchodoch, ktoré uprednostňujú ekobalenie (papierové vrecká, výplne, ...)
- nosiť si vlastnú fľašku na vodu, prípadne (antikorový či sklenený) termohrnček na čaj, kávu
- nosiť si vlastný príbor (v prípade stravovania sa na trhoch) alebo paličky na jedenie (v prípade stravovania sa v ázijských reštauráciách), prípadne kompostovateľnú kempováciu „lyžičko-vidličku“ (spork)
- nosiť si vlastnú antikorovú či sklenenú slamku (existujú k nim aj kefky na čistenie) a v podnikoch si pýtať nápoje bez nich
- namiesto plastových hubiek na riad a utierok používať kompostovateľné prírodné hubky (napr. lufy – lufy sa dajú vypestovať doma aj kúpiť v on-line obchodoch) alebo aspoň hubky z recyklovaných materiálov a bavlnené utierky, ktoré sa dajú prať
- namiesto potravinovej fólie na uskladnenie potravín používať vrecká z prírodných textílií (bavlna, ľan, konope) alebo dózičky, hrniec prikrytý pokrievkou či tanierom, prípadne si kúpiť/vyrobiť voskované obrúsky (bavlnená látka + prírodný včelí vosk)
- uprednostňovať výrobky:
 - bez obalu, prípadne
 - v sklenených či kovových obaloch (kovy a sklo je možné recyklovať donekonečna), prípadne
 - v papierových obaloch (ideálne v recyklovaných, ale pozor: papier je možné recyklovať len 5 – 7x a kvôli papieru rúbeme lesy), prípadne
 - v obaloch z kompostovateľných bioplastov (z cukrovej trstiny, kukuričného škrobu, PLA a pod., na ktorých je uvedené, že sú kompostovateľné – home compostable; ale dbať na ich následné správne skompostovanie)
 - z jednodruhových plastov a vyhýbať sa, ak je to možné, obalom vyrobeným z rôznych druhov plastov alebo aj kombináciou iných materiálov (ide o tzv. kompozity)
 - prinajhoršom aspoň v obale z recyklovaného plastu alebo
 - z dobre recyklovateľného plastu – pokiaľ je to možné, vyhýbať sa výrobkom s označením „C/prevládajúca zložka“ (napr. C/LDPE) alebo číslom „7“ (resp. 7/O, 7/Ostatné, 7/Other) a dbať na správne triedenie
- drogériu (pracie, čistiace prostriedky, ...) čapovať do vlastných obalov alebo si vyrábať prírodnú domácu
- namiesto tekutých mydiel, šampónov a kondicionérov v plastových obaloch používať prírodné tuhé, bez obalu alebo v recyklovaných papierových obaloch, alebo prírodné tekuté v sklenených obaloch (ideálne vratných), ideálne od slovenských výrobcov, alebo si čapovať
- kozmetiku kupovať prírodnú v sklenených, kovových alebo napr. v bambusových obaloch s vymeniteľným obsahom, prípadne si vyrábať doma
- namiesto pleťových a telových krémov v plaste sa môžu používať oleje či

PLASTY

- olejčky v skle, prípadne tuhé masážne kocky z rastlinných olejov a masiel
- plastové zubné kefky sa dajú vymeniť za kompostovateľné, prípadne vratné plastové, ktoré je po použití možné vrátiť späť na zberné miesto
- vyhýbať sa teflónovým panviciam – výborné a trvácne sú napríklad liatinové, prípadne s keramickým dnom
- uprednostňovať nápoje v skle (ideálne vo vratných fľašiach), prinajhoršom v obale z jedného druhu plastu (recykluje sa ľahšie ako nápojové obaly na báze lepenky, ktoré sa skladajú z papiera, plastu, prípadne hliníka), ideálne však čapovať do vlastného obalu (voda z vodovodu, sirupy, mlieko, pivo, ...)
- pri kúpe vitamínových doplnkov z lekárne uprednostňovať balenia z jedného druhu materiálu (nie nerecyklovateľný kompozit materiálov)
- triedením sa dá šetriť – občan platí len za odvoz zmesového odpadu, odvoz triedeného odpadu je pre občanov bezplatný – financujú ho výrobcovia a dovozcovia obalov a neobalových výrobkov
- extra tip: nosiť si vrečko na prípadné odpadky nájdené na ulici :)
- od 1. 1. 2022 je na Slovensku zavedené zálohovanie plastových fliaš od nápojov (nestlačených), preto je žiaduce minimalizovať ich umiestňovanie do triedeného zberu – pozri sekciu „Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov“ – pokiaľ však nemáte za žiadnych okolností možnosť fľašu vrátiť na odborné miesto, z hľadiska recyklácie je stále v poriadku ju umiestniť do zbernej nádoby na triedený odpad (stlačenú)
- pre zjednodušenie triedenia sa riadiť pravidlom „prevládajúcej zložky“ (t. j. nad 50 % hmotnosti): do triedeného odpadu umiestňovať plastové, resp. kompozitné obaly/výrobky s prevahou plastu „nad 50 %“
- z hľadiska recyklovateľnosti síce stále ide o problémové materiály (preto je lepšie naďalej uprednostňovať jednodruhové, t. j. ľahko recyklovateľné materiály), avšak pretože sa technológie stále zdokonaľujú, každým dňom rastie potenciál recyklovateľnosti daných materiálov. V blízkej budúcnosti je vyššia pravdepodobnosť, že zatiaľ nerecyklovateľné materiály poputujú z nádob na triedený odpad na energetické zhodnotenie namiesto na skládky (= menšie zlo)
- plasty sú recyklovateľné len obmedzene, v prírode by sa rozkladali 100 – 1000 rokov
- jednorazový plast je veľkým problémom – plasty ako také nie sú zlé, ani nositeľom len zlých vlastností, problém je, ako sa k nim a s nimi správa človek
- vyhýbať sa používaniu jednorazových výrobkov (napr. tzv. párty riad, či už z plastu, alebo z alternatív k tradičným plastom)

Obaly pri ich triedení stláčajte

→ 50 % plastov použijeme len 1x a potom vyhodíme.

→ Kvôli plastovému odpadu v moriach a oceánoch ročne umrie asi 1 milión morských vtákov a 100 000 morských cicavcov.

→ V strede severného Tichého oceána je ostrov, tzv. „Veľká pacifická odpadková záplata“. „Ostrov“ má rozlohu Francúzska, Nemecka a Španielska dokopy a je tvorený prevažne z plastov.

NÁPOJOVÉ KARTÓNY

Nápojové kartóny umiestňujeme v rámci kombinovaného zberu spolu s plastami a kovmi.

Patrí sem:

- ✓ nápojové kartóny na báze lepenky* označené symbolmi: C/PAP (číslo 81, 84)
- ✓ obaly od mliečnych výrobkov (mlieko, trvanlivá smotana na šľahanie, ...), džúsov, vína a iných nápojov a potravín (vyprázdnené, s dôrazom na minimalizáciu objemu – t. j. stlačené, neznečistené a uzavreté plastovým vrchnákom)
- ✓ PLUS pozri sekcie PLASTY a KOVY*

*oficiálny názov: **kompozitné obaly na báze lepenky** (starší názov: viacvrstvové kombinované materiály – VKM, ľudovo: tetrapaky)

Nepatrí sem:

- × znečistené nápojové kartóny alebo nápojové kartóny so zvyškami → očistiť, vyprázdniť → PLASTY, v prípade neodstrániteľného znečistenia → ZMESOVÝ ODPAD
- × obaly znečistené nebezpečnými látkami (od farieb, benzínu, lepidla, olejov či sprejov) → ZBERNÝ DVOR
- × iné kombinované materiály s prevládajúcou zložkou papier → PAPIER
- × sklo, papier, bioodpad, textil, ... → PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR napriek tomu, že nápojové kartóny sú v prevažnej miere z papiera, je legislatívne zakázané, aby sa do zbernej nádoby (kontajner, vrece) triedil s nimi aj papier
- × PLUS pozri sekcie PLASTY a KOVY

Viac info a tipy

- triedením sa dá šetriť – občan platí len za odvoz zmesového odpadu, odvoz triedeného odpadu je pre občanov bezplatný – financujú ho výrobcovia a dovozcovia obalov a neobalových výrobkov prostredníctvom OZV (Organizácií zodpovednosti výrobcov)
- mlieko kupovať v mliečnych automatoch = mliekomatoch do vlastnej nádoby, prípadne v sklenených fľašiach (ideálne vratných)
- kyslomliečne výrobky kupovať v skle, prípadne si ich vyrábať doma
- džúsy hľadať v skle alebo si nechať odštváviť do vlastnej nádoby, prípadne siahnuť po domácom sirupe
- PLUS pozri sekcie PLASTY a KOVY

KOVY

Kovové obaly umiestňujeme v rámci kombinovaného zberu spolu s plastami a nápojovými kartónmi.

Patrí sem:

- ✓ **kovové obaly označené symbolmi:** FE (40 – oceľ), ALU (41 – hliník)
- ✓ **nemagnetické kovy (hliníkové):**
 - ✓ **tenkostenný hliník** (obaly z čokolád, hliníkové viečka od kompótov, jogurtov a iných mliečnych výrobkov, tenké hliníkové obaly od paštét, ...)
 - ✓ **alobal** (použitý na balenie alebo z varenia/pečenia, ale bez pripečených zvyškov a zvyškov jedla)
- ✓ **magnetické kovy (železné):**
 - ✓ **konzervy** bez zvyškov jedla – prípadný olej preliať cez sitko do plastovej fľaše a odnieť na ZBERNÉ MIESTO – pozri sekciu „Jedlé oleje a tuky“ – masnú konzervu vytrieť papierom a ten hodiť do ZMESOVÉHO ODPADU)
 - ✓ **kovové obaly** (od jedla, drogérie, kozmetiky, sprejov, ...), kovové súdky
 - ✓ **kovové uzávery, uzávery od kompótov**
- ✓ **plechovky (hliníkové aj železné) bez označenia symbolom zálohovania (Z) alebo so znehodnoteným alebo poškodeným obalom alebo jeho časťou** (prázdne, s dôrazom na minimalizáciu objemu stlačené) (pre viac info pozri sekciu „Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov“)
- ✓ **mäkké kovové vrecúška** (napr. z kávy, niektorých druhov oblátok, ...)
- ✓ **obaly s prevládajúcou zložkou kovu** (napr. vyprázdnené kovové tuby od zubnej pasty, krémov a liečiv) – hoci je pri týchto materiáloch recyklovateľnosť stále problematická, technológie sa stále zdokonaľujú a budú tak, dúfajme, tieto nedostatky čoskoro dobiehať (stále je lepšie uprednostňovať obaly z jednodruhových materiálov)
- ✓ PLUS pozri sekcie PLASTY a NÁPOJOVÉ KARTÓNY

Nepatrí sem:

- × **plechovky od nápojov označené symbolom zálohovania (Z) (prázdne, nestlačené)** → vrátenie na ODBERNÉ MIESTO (pozri sekciu „Zálohovanie fliaš a plechoviek od nápojov“) → v prípade poškodenia obalu do zbernej nádoby na TRIEDENÝ ZBER ODPADU (stlačené)
- × **kovové obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok** (autolaky, laky na drevo, motorové oleje, riedidlá atď.) → ZBERNÝ DVOR
- × **akumulátory, batérie** → MIESTA SPÄTNÉHO ZBERU (predajne batérií)
- × **žiletky** (jednorazové/vymeniteľné hlavice od žiletiek, odporúčame zabaliť do papiera alebo pôvodného obalu, aby sa predišlo zraneniam) – žiletky jednak prichádzajú do styku s ľudskými tekutinami a časťami (krv, koža) a za druhé, tento druh kovu nie je obal → ZMESOVÝ ODPAD
- × **drobný i nadrozmerný kovový odpad – tzv. kovový šrot, kovové výrobky – iné ako obaly** (napr. hrnce, kovové tyče, kovové skrinky, kovové stojany na víno, vaňa, reťaze, skrutky, kľúče, žalúzie, poličky z kovu atď.) → ZBERNÝ DVOR alebo VÝKUP KOVOV
- × **sklo, papier, bioodpad, textil, ...** → PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR
- × PLUS pozri sekcie PLASTY a NÁPOJOVÉ KARTÓNY

Viac info a tipy

- od 1. 1. 2022 je na Slovensku zavedené zálohovanie plechoviek od nápojov (nestlačených), preto je žiaduce minimalizovať ich umiestňovanie do triedeného zberu – pozri sekciu „Zálohovanie fľaš a plechoviek od nápojov“ – pokiaľ však nemáte za žiadnych okolností možnosť plechovku vrátiť na odberné miesto, z hľadiska recyklácie je stále v poriadku ju umiestniť do zbernej nádoby na triedený odpad (stlačenú)
- všetky kovy vrátane hliníka môžeme odovzdať aj na ZBERNÝ DVOR
- uprednostňovať iné kovy pred hliníkom – jeho ťažba a spracovanie sú ekologicky veľmi zaťažujúce
- hliník je vo všeobecnosti výborne recyklovateľný (napr. plechovky), avšak v procese recyklácie sú problematické jeho tenkostenné varianty
- väčšina kovov je recyklovateľných prakticky donekonečna
- triedením sa dá šetriť – občan platí len za odvoz zmesového odpadu, odvoz triedeného odpadu je pre občanov bezplatný – financujú ho výrobcovia a dovozcovia obalov a neobalových výrobkov prostredníctvom OZV (Organizácií zodpovednosti výrobcov)
- PLUS pozri sekcie PLASTY a NÁPOJOVÉ KARTÓNY

→ Kovy sa dajú recyklovať donekonečna a podobne ako sklo ani pri opakovanej recyklácii ne strácajú svoje pôvodné vlastnosti.

→ Recykláciou cca 650 – 700 hliníkových plechoviek sa dá vyrobiť kostra nového bicykla.

→ Pri recyklácii hliníka sa ušetrí až 95 % energie v porovnaní s jeho výrobou z bauxitu.

KUCHYNSKÝ BIODPAD

Patrí sem:

- ✓ všetky tuhé, pevné zvyšky z príprav jedál rastlinného aj živočíšneho pôvodu
- ✓ nepotrebované zvyšky jedál a potravín vrátane pokazených (bez obalov)
- ✓ potraviny po záruke vrátane mäsa a malých kostí (napr. z hydiny alebo rýb, bez obalov)
- ✓ papierové čajové vrecúška (bez spiniek a poplastovaných častí, vylúhované), sypané čaje (aj vylúhované) a kávová usadenina
- ✓ chlieb, pečivo, cestoviny, ryža, strukoviny, obilniny a pod.
- ✓ zaváraniny (bez sklenených, plechových, resp. iných obalov – bez tekutej časti)
- ✓ ovocie a zelenina – vrátane šupiek, škrupín, kôstok (aj pokazené, plesnivé, hnilé)
- ✓ vajcia a škrupiny z vajec
- ✓ citrusy aj iné exotické ovocie
- ✓ použité papierové vreckovky (použité samozrejme ako servítky/ utierky pri varení, nie „na toalete“ ani nasiaknuté čistiacimi prostriedkami)
- ✓ certifikované kompostovateľné vrecká (označené logom OK compost, OK home compost) a papierové vrecká
- ✓ prírodné hubky (na riad a umývanie) – morské huby, lufa, celulóza

DO KOMPOSTÉRA PATRIA: pozri samostatnú sekciu ku kompostovaniu „Domáce a komunitné kompostovanie“

Nepatrí sem:

- × olej, masť, tuky a masťné potraviny → pozri sekciu JEDLÉ OLEJE A TUKY
- × tekuté zložky potravín (voda z polievky, omáčka, mlieko, ...) → VÝLEVKA
- × odpad zo záhrad a interiérových rastlín → nádoba na BIOLOGICKÝ ROZLOŽITELNÝ ODPAD alebo KOMPOST
- × obaly z potravín, obaly po konzumácii jedál → podľa materiálu PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ODPAD alebo ZMESOVÝ ODPAD
- × kompostovateľné poháre na kávu so sebou, obaly z potravín (s označením „PLA“ alebo „7, BIO“) → PRIEMYSELNÁ KOMPOSTÁREŇ alebo ZMESOVÝ ODPAD
- × vrecká bez certifikátu na kompostovanie → ZMESOVÝ ODPAD
- × kávové kapsule → vrátiť na ZBERNÉ MIESTO danej značky (napr. Nespresso) alebo ZMESOVÝ ODPAD
- × nylonové čajové vrecúška či lepené čajové vrecúška (pri lepení sa používa tenká vrstva polypropylénu) → ZMESOVÝ ODPAD
- × cigaretové ohorky → ZMESOVÝ ODPAD
- × obsah vrecka z vysávača → ZMESOVÝ ODPAD
- × lieky → do LEKÁRNE
- × uhynuté zvieratá → KAFILÉRIA
- × trus zvierat, psie/mačacie výkaly → ZMESOVÝ ODPAD
- × použité (hoci aj kompostovateľné) plienky – z hygienického hľadiska neodporúčame, na tie by mali slúžiť špeciálne kompostéry a miesta, ktoré zatiaľ na Slovensku, žiaľ, nemáme → ZMESOVÝ ODPAD
- × plasty, kovy, sklo, nápojové kartóny, textil, ... → PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR
- × iný komunálny odpad → podľa materiálu PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU, ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR
- × podstielky z domácich zvierat, nože, škrabky

→ Kompostovateľné vrecká nesmú byť skladované vo vlhkom a teplom prostredí, na priamom slnku, ani pri extrémnych podmienkach. Môže dôjsť k ich znehodnoteniu alebo rozkladu.

ZÁHRADNÝ BIOODPAD

Patrí sem:

- ✓ **zvyšky, šupky, odrezky a ohryzky od surového ovocia a zeleniny**
- ✓ **zvyšky rastlín a kvetov** (interiérových aj exteriérových – odumretých, nie umelých), **tráva, lístie, seno, slama, burina, hlina**
- ✓ **drevené piliny, drevná štiepka** (drevo nesmie byť farbené alebo chemicky ošetrované)
- ✓ **malé kusy konárov, odrezky z viniča** (veľké objemy biologicky rozložiteľného záhradného odpadu sa zberajú v rámci dvoch kampaňovitých zberov počas roka na jar a jeseň)
- ✓ **papierové vreckovky**

DO KOMPOSTÉRA PATRIA: pozri samostatnú sekciu ku kompostovaniu „Domáce a komunitné kompostovanie“

Nepatrí sem:

- × **mäso, ryby, kosti a mliečne výrobky** (maslo, mlieko, kefír, syr, ...) → DOMÁCIM či FARMÁRSKYM ZVIERATÁM, SLIEPKAM, alebo do zbernej nádoby na KUCHYNSKÝ BIOLOGICKÝ ROZLOŽITEĽNÝ ODPAD
- × **olej, masť, tuky a mastné potraviny** → pozri sekciu JEDLÉ OLEJE A TUKY
- × **vrecká bez certifikátu na kompostovanie** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **kamene** → PRÍRODA (ak sú skutočne prírodné)
- × **cigaretové ohorky** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **obsah vrecka z vysávača** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **lieky** → do LEKÁRNE
- × **piliny z drevotriesky** (kvôli lepidlám) → ZMESOVÝ ODPAD
- × **uhynuté zvieratá** → KAFILÉRIA
- × **trus mäsožravých zvierat, psie/mačacie výkaly** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **použité (hoci aj kompostovateľné) plienky** – z hygienického hľadiska neodporúčame, na tie by mali slúžiť špeciálne kompostéry a miesta, ktoré zatiaľ na Slovensku, žiaľ, nemáme → ZMESOVÝ ODPAD
- × **plasty, kovy, sklo, nápojové kartóny, textil, ...** → PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR
- × **iný komunálny odpad** → podľa materiálu PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU, ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR
- × **drobný stavebný odpad** → ZBERNÝ DVOR

Patrí sem:

- ✓ **zvyšky, šupky, odrezky a ohryzky od surového ovocia a zeleniny**
- ✓ **škrupinky od vajíčok**
- ✓ **papierové čajové vrecúška** (bez spiniek a poplastovaných častí, aj vylúhované), **sypané čaje** (aj vylúhované) a **kávová usadenina**
- ✓ **papierové vreckovky a servítky**
- ✓ **papierové obaly od vajíčok**
- ✓ **rolky od toaletného papiera a kuchynských servítk** (neparfumované)
- ✓ **nefarbené vlasy, nelakované nechty**
- ✓ **kompostovateľné taniere, príbory**
- ✓ **kompostovateľné bambusové zubné kefk** (ak štetinky nie sú kompostovateľné, je potrebné ich odstrániť)
- ✓ **prírodné hubky** (na riad a umývanie) – morské huby, lufa, celulóza
- ✓ **zvyšky rastlín a kvetov** (interiérových aj exteriérových – odumretých, nie umelých), **tráva, lístie, seno, slama, burina, hlina**
- ✓ **drevené piliny, drevná štiepka, menšie konáriky, odrezky z viniča** (drevo nesmie byť farbené alebo chemicky ošetrované)
- ✓ **vychladnutý popol a uhlie z dreva**
- ✓ **korok** (len 100 % prírodný)
- ✓ **nahnité ovocie a zelenina, ale NEplesnivé** (resp. len vo veľmi malom množstve)
- ✓ **naozaj prírodná 100 % organická bavlna a iné 100 % prírodné látky** (ľan, konope, vlna, juta, hodváb, bambus, kašmír, na malé kúsky, nefarbené, nebielené, nezošívané polyesterovou niťou), **voskované bavlnené obrúsky**
- ✓ **podrvené orechové škrupinky, kôstky**
- ✓ **trus bylinožravých zvierat**
- ✓ **šupky z citrusov len v malom množstve** (citrón, pomaranč, grep, zázvor, banán, ...)
- ✓ **certifikované kompostovateľné vrecká** (označené logom OK compost, OK home compost), **papierové vrecká a natrhnaný kartón** (nefarbený, bez lepiacej pásky)

Nepatrí sem:

- × **mäso, ryby, kosti a mliečne výrobky** (maslo, mlieko, kefír, syr, ...) → do zbernej nádoby na KUCHYNSKÝ BIOLOGICKÝ ROZLOŽITELNÝ ODPAD
- × **olej, masť, tuky a mastné potraviny** → pozri sekciu JEDLÉ OLEJE A TUKY
- × **vrecká bez certifikátu na kompostovanie** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **veľmi plesnivé potraviny** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **trus mäsožravých zvierat, psie/mačacie výkaly** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **plasty, kovy, sklo, nápojové kartóny...** → PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR
- × **piliny z drevotriesky (kvôli lepidlám)** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **uhynuté zvieratá** → KAFILÉRIA
- × **nylonové čajové vrecúška či lepené čajové vrecúška** (pri lepení sa používa tenká vrstva polypropylénu) → ZMESOVÝ ODPAD
- × **lieky** → do LEKÁRNE
- × **kamene** → PRÍRODA (ak sú skutočne prírodné)
- × **obsah vrecka z vysávača** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **cigarety** → ZMESOVÝ ODPAD
- × **drobný stavebný odpad**

Nepatrí sem:

- × **čokoľvek v rozpore s pravidlami kompostovacej skupiny, ak sme zapojení do komunitného kompostovania** (napr. suché či plesnivé pečivo kvôli hlodavcom nie)
- × **použité** (hoci aj kompostovateľné) **plienky** – z hygienického hľadiska neodporúčame, na tie by mali slúžiť špeciálne kompostéry a miesta, ktoré zatiaľ na Slovensku, žiaľ, nemáme → ZMESOVÝ ODPAD

**Viac info
a tipy**

- kompostovateľné vrecká nesmú byť skladované vo vlhkom a teplom prostredí ani na priamom slnku, ani pri extrémnych podmienkach – môže dôjsť k ich znehodnoteniu alebo rozkladu
- z listov, vňatí či zeleninových šupiek, ktoré sa na Slovensku bežne vyhadzujú, je možné pripraviť chutné a zdravé pokrmy – napr. „pesto“ z mrkvovej vňate, šalát či „špenátový“ prívarok z cviklových listov, plnené kalerábové listy, polievku z reďkovkových listov, sendvič s karfiolovými listami namiesto šalátu, zeleninový vývar zo šupiek mrkvy, petržlenu, kalerábu atď., ... internet je plný inšpirácie
- chlieb, pečivo, múka (obyčajné, neochutené, bez obsahu masla, mliečnych či lekvárových náplní) lákajú hlodavce, taktiež spôsobujú pleseň a kysnutie, preto ich neodporúčame vhadzovať do kompostéru
- kompostovateľný bioodpad končiaci na skládke je veľkým ekologickým problémom → pri stlačení iným odpadom nie je prísun kyslíka pre optimálne (tzv. aeróbne) rozkladanie organického materiálu a vzniknuté hnilobné procesy uvoľňujú do ovzdušia škodlivé plyny ako metán, jeden z najagresívnejších skleníkových plynov (väčšie skládky odpadov sú povinné tieto plyny zachytávať)
- kompostovanie je veľmi jednoduché aj v domácnosti – do domáceho vermikompostéra stačí len prihadzovať kuchynský bioodpad, občas premiešať či skontrolovať vlhkosť – je to vlastne len 1 ďalší kôš na triedený odpad, na ktorý si človek zvykne veľmi rýchlo
- čím menšie kúsky (cca veľkosť palca), tým rýchlejšie sa premenia na kompost
- kompost je dobré pravidelne premiešavať = prevzdušňovať (s výnimkou vermikompostu, ktorý si dážďovky prevzdušňujú samé)
- kompost by mal byť stále vlhký – ani príliš suchý, ani príliš mokrý → suchý kompost zvlhčiť napríklad mokrým papierom alebo poliať vodou; do príliš mokrého kompostu je zase dobré vmiešať suché lístie, slamu, natrhávaný papier či kartón alebo drevnú štiepku
- prevádzkovateľ kuchyne spoločného stravovania sa musí o svoj kuchynský odpad postarať sám (ako právnická osoba oprávnená na podnikanie)
- Až 45 % odpadu z domácnosti tvorí bioodpad. Kompostovaním tak vieme zredukovať množstvo nami vyprodukovaného odpadu takmer o polovicu. O rovnaké množstvo tak zredukujeme aj naše náklady na odvoz a spracovanie nášho odpadu.

- ✓ vianočné stromčeky (živé – nie umelé) zbavené ozdôb a neznečistené plastami (plastové sieťky, fólie, vrecia, kvetináče)

Patrí sem:

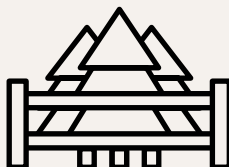
Nepatrí sem:

- × stromčeky v kvetináčoch
- × plastové obaly
- × záhradný odpad
- × zmesový odpad
- × triedené zložky odpadu
- × objemný odpad
- × drobný stavebný odpad

**Viac info
a tipy**

- v prípade, že obyvatelia nemajú v blízkosti drevenú ohrádku, tak obyvatelia bytoviek môžu odkladať stromčeky na svoje stanovište zberných nádob a obyvatelia rodinných domov k zvonom na sklo na bývalých zberných hniezdach
- je možné využiť aj Zberný dvor OLO na Starej Ivanskej ceste 2
- umelý – použiteľný stromček je možné darovať alebo priniesť do → KOLO Ružinov alebo KOLO Karlova Ves
- sieťku zo živého stromčeka → PLASTY, avšak pre problémovú recyklovateľnosť uprednostniť → ZBERNÝ DVOR
- ozdoby:
 - sklenené gule (nie je to čisté sklo) → ZMESOVÝ ODPAD
 - pokazené svetielka → MIESTO SPÄTNÉHO ZBERU ELEKTROODPADU
 - rozpadnuté šúpolové bábiky „šúpolienky“ → ZMESOVÝ ODPAD
 - zlomené drevené ozdoby → ZMESOVÝ ODPAD alebo ak máte istotu, že ide o čisté, nelakované drevo → KOZUB alebo pozri sekciu ZÁHRADNÝ BIODPAD
 - roztrhané látkové ozdoby (háčkované a pod.) → ZMESOVÝ ODPAD
- darčekový baliaci papier:
 - papierový → PAPIER
 - priehľadný (čirý a farebný) → PLASTY

→ Pre odloženie vianočných stromčekov môžu obyvatelia využiť drevené ohrádky, ktoré sú na to určené.

JEDLÉ OLEJE A TUKY

Patrí sem:

- ✓ **všetky typy rastlinných olejov** (repkový, slnečnicový, olivový a pod.) a **živočíšnych tukov** (maslo, masť, výpek)
- ✓ **použité jedlé oleje a tuky z domácností**, ktoré zostávajú ako odpad po príprave jedál (z vyprážania, fritovania, ...)
- ✓ **oleje a tuky z akéhokoľvek jedla** (napríklad oleje zo šalátov, olej z konzervovaných potravín ako rybičky, sušené paradajky, ...)
- ✓ **nepoužité jedlé oleje a tuky po expirácii**, ktoré už nie sú vhodné na konzumáciu

POZOR!

- **oleje a tuky musia byť zbavené tuhých nečistôt a zvyškov jedál** (preto je vhodné ich precediť cez sitko) a uložené v uzatvorenej čistej plastovej fľaši
- **olej neliať priamo do zbernej nádoby** → vliať do čistej plastovej fľaše a umiestniť do príslušnej nádoby na triedený zber oleja a tukov

Nepatrí sem:

- × **mazivá, motorové a hydraulické oleje** → ZBERNÝ DVOR
- × **olej v sklenených fľašiach** → preliať do čistej plastovej fľaše a až potom umiestniť do príslušnej nádoby na triedený zber oleja a tukov
- × **prázdne obaly od olejov a tukov** → podľa druhu materiálu PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZMESOVÝ ODPAD
- × **prázdne obaly od olejov a tukov** (sklenené či plastové fľaše, obaly od masla, ...)
- × **plasty, sklo, kovy, papier, nápojové kartóny, bioodpad, textil, ...** → PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU alebo ZBERNÝ DVOR
- × **iný komunálny odpad** → podľa materiálu PRÍSLUŠNÁ NÁDOBA NA TRIEDENÝ ZBER ODPADU, ZMESOVÝ ODPAD alebo ZBERNÝ DVOR

Viac info a tipy

AKO ZBIERAŤ?

1. Použitý jedlý kuchynský olej či tuk necháme vychladnúť (po varení), resp. zohriať (napr. stuhnutý tuk z chladničky) na izbovú teplotu.
2. Olej/roztopený tuk zbavíme tuhých nečistôt (zvyškov jedál) napr. použitím sitka.
3. Olej/roztopený tuk prelejeme do čistej, prázdnej a suchej plastovej fľaše so závitovým uzáverom.
4. Plastovú fľašu pevne uzatvoríme.
5. Plastovú fľašu uskladníme a postup opakujeme, kým sa nezaplní zozbieraným olejom/tukom.
6. Uzatvorenú plastovú fľašu naplnenú použitým jedlým olejom/tukom vložíme do zbernej nádoby na to určenej (označenej „Jedlé oleje a tuky“) alebo prinesieme na zberný dvor či na vybrané čerpacie stanice. Olej v uzatvorenej plastovej fľaši je možné vhodiť taktiež do nádob označených „Zber oleja“, ktoré nájdete pred vybranými obchodnými domami alebo na stanovištiach, ktoré nájdete na mape na www.olo.sk/olejeatuky/.

POZOR!

OLEJ NELEJEME PRIAMO DO ZBERNÝCH NÁDOB V STANOVIŠTI!

PREČO ZBIERAŤ (A NEVYLIAVAŤ DO VÝLEVKY)?

- pomáhame tak zamedziť znečisteniu zdrojov pitnej vody, povrchových a podzemných vôd
- pri vylievaní oleja napríklad do kuchynského drezu sa v potrubnej sieti vytvárajú nánosy na stenách potrubia, na ktoré sa pridávajú ďalšie zvyšky jedál, ktoré sa takto stávajú ľahko dostupnou potravou pre hlodavce
- použitý jedlý olej spôsobuje upchatie odtokových potrubí v domácnostiach a znemožňuje správny chod kanalizačnej siete a čistiarne odpadových vôd
- prispievate k zníženiu nákladov na údržbu potrubia
- zhromaždený použitý olej a tuky budú energeticky spracované ako ekologický produkt – biopalivo, čím sa znižuje závislosť od ropy

ĎALŠIE INFO

- nádobu, z ktorej olej zlievame do plastovej fľaše (t. j. panvicu, v ktorej sa vyprážalo, plech v ktorom zostal výpek, konzervu od rybičiek, v ktorej zostal nadbytočný olejový nálev, ...), vytrieť papierom a ten hodiť do ZMESOVÉHO ODPADU

→ Vyzbierané jedlé oleje a tuky budú ekologicky spracované a využité ako zložka pri výrobe biopalív.

Použiteľné:

- ✓ **predať alebo darovať v bazári**, burzách oblečenia a pod.
- ✓ **darovať známym**
- ✓ **darovať na charitu alebo do secondhandov**
- ✓ **odnieť pre Slovenský Červený kríž** – veci prerozdeľujú a ponúkajú sociálne slabším
- ✓ **vhodiť do zbernej nádoby na šatstvo a textil** – nositeľné/ použiteľné (šatstvo, odevy, prikrývky, deky, posteľná bielizeň, obuv, čiapky, šále, šatky, rukavice, plyšové hračky, ...), čisté, suché, zaviazané v čistom plastovom vreci (bude to použité buď na charitu, do secondhandov, alebo zrecyklované na iný produkt, napr. izolácie atď.)
- ✓ **upcyklovať** – obnosené džínsy, flanelové košele a iné špecifické kusy oblečenia zbierajú menší lokálni producenti a vyrábajú z nich nové produkty – informovať sa + internet
- ✓ **detský bazár** – napr. nepotrebné detské oblečenie a hračky (napr. internet)
- ✓ **ísť na akciu SWAP oblečenia** a vymeniť s niekým za iný kus

Nepoužiteľné:

- × **opraviť** – napr. schodená vibram podrážka sa dá veľmi kvalitne opraviť – netreba topánky vyhadzovať ani kupovať nové
- × **upcyklovať** – aj časť oblečenia môže poslúžiť na výrobu nového kusu
- × **použiť na handry, výplne na hračky pre deti, psy atď.** (použité staré handry prať a používať dokola a následne, napr. po roztrhaní → ZMESOVÝ ODPAD)
- × **vhodiť do zbernej nádoby na šatstvo** – čisté, suché, zaviazané v čistom plastovom vreci
- × **spodnú bielizeň priniesť do zberného koša vo vybraných obchodoch so spodnou bielizňou**
- × **vyrobiť voskované obrúsky zo 100 % prírodných bavlnených látok** (je to kompostovateľná alternatíva k potravinovej fólii, na viac použití, min. na rok)
- × **zo starých siloniek sú výborné handry**, napr. na čistenie bicyklov, na odlakovanie nechtov, ako sieťka na mydlo či tuhý šampón, výplň detských hračiek, leštenie topánok (viac využití – pozri internet)
- × **niektoré oblečenie je možné odnieť naspäť do obchodu na recykláciu** (informovať sa)
- × **nepoužiteľný textil** (špinavý, roztrhaný, použitá spodná bielizeň, ...) → ZMESOVÝ ODPAD

→ Globálna produkcia oblečenia sa od roku 2000 do 2014 zdvojnásobila. Jeden človek kupuje každým rokom v priemere o 60 % viac vecí a ponecháva si ich o polovicu kratšie ako pred 15 rokmi, čím generuje obrovské množstvo odpadu končiaceho prevažne na skládkach.

Viac info a tipy

- zredukovať šatník a dobre premyslieť každý ďalší nákup
- čo sa dá opraviť, nevyhadzovať a (nechať) opraviť
- ideálne je naučiť sa šiť, háčkovať, štrikovať a vyrábať vlastné kúsky – navyše sa tak naučíme, čo to obnáša ušiť kus oblečenia a budeme si vedieť viac vážiť prácu iných
- nosiť a kupovať oblečenie a topánky z kvalitných, trvácnych, prírodných materiálov (fairtrade, 100 % biobavlna, resp. organická bavlna, ľan, hodváb, konope, vlna, juta, bambus, kašmír, ...)
- funkčné aj bežné oblečenie kupovať od výrobcov, ktorí zodpovedajú aj za ich recykláciu či ďalšie nakladanie s nimi
- nové nakupovať od lokálnych výrobcov s overením, odkiaľ materiál na výrobu pochádza
- vyhýbať sa umelým materiálom (akryl, polyakryl, polyester (flis = fleece), lycra, elastan), aj v prípade, že sú kombinované s prírodným materiálom. Ide tak totiž o kompozit, ktorý sa zle alebo vôbec nerecykluje – z umelých materiálov sa praním uvoľňujú mikroplasty, ktoré čistiareň odpadových vôd neodfiltruje a putujú tak do riek a morí, dostanú sa do pôdy a tak do potravinového reťazca – pri výrobe a farbení syntetických materiálov sa do vôd vypúšťajú chemikálie, ktoré zároveň priamo poškodzujú aj zdravie samotných pracovníkov.
- neekologické pestovanie bavlny a ďalších rastlín na výrobu oblečenia prispieva ku kontaminácii a degradácii pôd kvôli používaným pesticídom a prispieva k vymieraniu hmyzu a ďalších živočíchov, ktorí sa hmyzom živia – platí aj pre neekologické pestovanie potravín
- zaujímať sa, pýtať sa výrobcov, odkiaľ sú materiály a či zamestnanci pracujú v dôstojných podmienkach a sú adekvátne platení
- životný cyklus trička (v angl.):
ed.ted.com/lessons/the-life-cycle-of-a-t-shirt-angel-chang
- **follow #slowfashion #fashionrevolution, #whomademyclothes, #whomademyshoes**

**Elektrozariadenia
(elektronika
a elektro-
spotrebiče)**

- **prvý krok je oprava, repasovanie, re-predaj**
- notebooky, monitory a pod. (aj nefunkčné) sa dajú odovzdať na repasovanie
- elektrozariadenia triedime vždy oddelene od komunálneho odpadu
- Miesta spätného zberu elektroodpadov z domácností sú všetky maloobchodné predajne so sortimentom elektrozariadení s plochou od 400 m² (tam je možné svoj elektroodpad bezplatne odovzdať); pri veľmi malom elektroodpade (vonkajšia veľkosť do 25 cm) nie je podmienka kúpiť si nový kus elektrozariadenia, na rozdiel od väčších elektrozariadení, kde sa mení starý kus za nový kus, ak je to zariadenie s rovnakou funkciou (napr. práčka za práčku)
- spätný zber funguje na výmennom princípe kus za kus – napríklad pri kúpe novej práčky vám predajca starú práčku odoberie, a to bez ohľadu na značku alebo miesto jej pôvodného nákupu (uvedená podmienka výmeny neplatí pre veľmi malý elektroodpad)
- ZBERNÉ MIESTO: veľmi malý elektroodpad (t. j. s vonkajším rozmerom max. 25 cm) sa môže umiestniť do špeciálne určených stacionárnych kontajnerov; zberným miestom môžu byť aj iné druhy predajní alebo verejné priestory miest a obcí (napr. miestny úrad, škola a pod.)
- nepoužiteľné, neopraviteľné elektrospotrebiče, tonery, CD a DVD a káble môžete odnieť aj na ZBERNÝ DVOR
- odovzdať na mieste zberu určenom v rámci kalendárového zberu elektroodpadu z domácností v jednotlivých mestských častiach
- funkčné elektrospotrebiče sa môžu zaniest' aj do tzv. knižnice vecí (miesto, kde si to ďalší ľudia môžu ďalej požičiavať), darovať známym alebo sociálne slabším

Odpady zo svetelných zdrojov:

- žiarivky, výbojky, LEDky → Miesta spätného zberu (predajne svietidiel), špeciálne určené stacionárne kontajnery alebo zberný dvor
- žiarovky, autožiarovky a halogénky → Zmesový odpad alebo zberný dvor

**Batérie
a akumulátory**

- použité prenosné batérie/akumulátory malých rozmerov (napr. tužkové, gombíkové a pod.) → Miesta spätného zberu (obchody s elektronikou/s batériami, supermarkety, drogerie a pod.) alebo špeciálne určené stacionárne kontajnery
- použité prenosné batérie/akumulátory väčších rozmerov (napr. autobatérie, akumulátory z elektrozariadení a pod.) → Miesta spätného zberu (predajne s týmto sortimentom) alebo zberný dvor (v prírode by sa rozkladali stovky rokov)

→ Elektroodpad sa rozkladá tisíce až milióny rokov.

→ Z kovu, ktorý obsahuje jedna žehlička, je možné vyrobiť až 13 oceľových plechoviek.

→ Z milióna mobilných telefónov je možné získať 16 ton medi, 350 kg striebra, 34 kg zlata a 15 kg paládia.

→ Iba niečo medzi 10 % a 20 % z mobilných telefónov je po ukončení ich životnosti recyklovaných.

Iné

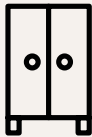
Pneumatiky:

- pneumatiky → MIESTA SPÄTNÉHO ZBERU (pneuservisy, predajcovia pneumatík – bez ohľadu na to, či ste tam pneumatiku kúpili alebo menili) alebo na miesta, ktoré určilo mesto BA

Guma a silikón:

- guma, gumené produkty → ZBERNÝ DVOR
- silikón → ZBERNÝ DVOR
- drobné gumené a silikónové produkty → ZMESOVÝ ODPAD

Drevo, drevené predmety a drevený nábytok:

- prírodné, nefarbené, nelakované drevo zo záhrady → pozri sekciu ZÁHRADNÝ BIOODPAD
- drevo z nábytku a nábytok všeobecne → ZBERNÝ DVOR alebo ak je zachovalý → KOLO Ružinov
- korok → ZBERNÝ DVOR alebo KOMPOST (ak je naozaj prírodný)
- IKEA nábytok → spätne vykupuje IKEA

Lieky:

- nespotrebované lieky odovzdávame do lekárne v pôvodnom primárnom balení (napr. blistre), bez vonkajších obalov (krabičiek) a príbalových letákov
- obaly od liekov podľa (prevažujúceho) materiálu → TRIEDENÝ ZBER ODPADU

Kozmetické a čistiace prípravky

- kozmetiku a čistiace prípravky sa snažiť vždy dopoužívať, nepotrebné darovať, nekupovať zbytočne veľa, nevylietať do záchoda, po expirácii → ZMESOVÝ ODPAD (pokiaľ je to malé množstvo – obsah nasiaknuť do papierovej kuchynskej utierky a vyhodiť oddelene od obalu, pokiaľ väčšie množstvo – vyhodiť v pôvodnom obale), (netýka sa čisto prírodných prípravkov)

Kozmetické a hygienické potreby

- použité labutienky, hubky na odličovanie, vatové tampóny na odlakovanie nechtov, jednorazové pilníky, ... → ZMESOVÝ ODPAD
- akékoľvek tampóny, vložky, plienky, hygienické vreckovky, mokré utierky, vatové tyčinky do uší, ..., ktoré prichádzajú do styku s akýmkoľvek tekutinami a sekrétmi ľudského tela → ZMESOVÝ ODPAD

Chemické látky:

- chemické látky (laky, riedidlá, maliarske farby, motorové oleje, ...) a ich zvyšky neumývať, ale odnieť v pôvodnom obale na ZBERNÝ DVOR

Vosk (napr. zo sviečok):

- parafínový (z ropy) → roztopiť a napr. si vyrobiť opäť sviečku → na konci životnosti ZMESOVÝ ODPAD
- sójový vosk → KOMPOST
- včelí vosk → využiť napr. na voskované obrúsky na balenie potravín, na konci životnosti → KOMPOST

Röntgenové snímky

- ak má v domácnosti občan staré RTG snímky či už vo forme hárkov, alebo kaziet → ZMESOVÝ ODPAD

Odpady z cintorínov

- Podrobná príručka ako triediť odpady na cintorínoch na stiahnutie tu: <https://www.olo.sk/odpadzcintorinov/>

Viac info a tipy

- so starým sprchovým gélom či šampónom sa dá umyť WC
- starý detský olej je možné použiť na ošetrovanie a doleštenie drevených častí (násada na hrable, krabičky na šperky, prútené košíky, ...), alebo na vŕzgajúce pánty, alebo sa ním dá dobre odstrániť čerstvá farba (z dlaní, po maľovaní, ...)
- starý odlakovač sa dá použiť na odstraňovanie papierových etikiet zo zaváracích pohárov a fliaš (a tie na opätovné použitie či dekorovanie)
- stará zubná pasta poslúži ako čistiaci prostriedok v kúpeľni, v kuchyni, na podlahu, ... (na internete je množstvo tipov)
- starý prášok na pranie sa dá použiť na vyčistenie vane, WC, schodov, ... aj tenisiek

ZBERNÝ DVOR

Info

Nadrozmerný, nebezpečný či drobný stavebný odpad umiestňujeme na zberný dvor alebo do veľkokapacitných kontajnerov (VKK) na to určených, v čase a na mieste vopred avizovanom mestom BA alebo mestskou časťou.

V Bratislave sa nachádza niekoľko zberných dvorov. Preto je dôležité pozrieť si pravidlá zberu pred tým, než odpady na konkrétny zberný dvor vyvezieme. Potrebné informácie sú zverejnené na webstránkach mestských častí, ako aj na stránke <https://bratislava.sk/sk/zberne-miesta-odpadu>.

ZBERNÝ DVOR MESTA BRATISLAVY

Stará Ivanská cesta 2, Bratislava – Ružinov

- Tento zberný dvor mesta BA je určený pre fyzické osoby – nepodnikateľov, ktorí sú zapojení do systému množstvomého zberu komunálneho odpadu v Bratislave.
- Tento zberný dvor v BA prevádzkuje mestská zberová spoločnosť Odvoz a likvidácia odpadu, a. s. (OLO, a. s.), ktorá zabezpečuje zber komunálnych odpadov na území hlavného mesta <https://www.olo.sk/zberny-dvor-olo-a-s/>
- Odovzdávanie odpadov je bezplatné, s výnimkou zberu drobného stavebného odpadu (kat. č.: 20 03 08), ktorý je spoplatnený samostatným poplatkom.

Otváracie hodiny zberného dvora BA:

Pondelok – Sobota: 8:00 – 18:00

Nedeľa a sviatky: zatvorené

Podmienkami pre vstup na mestský zberný dvor BA sú:

- trvalý pobyt v Bratislave, prípadne preukázanie vlastníctva k nehnuteľnosti v BA alebo doklad o zapojení sa do množstvomého zberu komunálneho odpadu v BA
- vyplnenie Formulára návštevníka zberného dvora
- dodržiavanie pokynov obsluhy
- vstup do areálu s vozidlom s okamžitou hmotnosťou do 3,5 t a príviesným vozíkom max. objemu 1 m³

OLO Taxi

Je možné využiť aj službu „OLO Taxi“, ktorá je poskytovaná v rámci Bratislavy pre obyvateľov (nie pre právnické osoby ani správcov – na to je iný postup). Cena služby je 35 € s DPH a zahŕňa dopravu, naloženie a odvoz odpadu na zberný dvor OLO. Maximálny objem vozidla je 7 m³ s nosnosťou 3 tony.

Objednávkový formulár služby:

<https://www.olo.sk/ponuka-sluzieb/objednavka-sluzieb-pre-obyvatelov/>

→ Odovzdanie odpadov na zberný dvor je súčasťou zodpovedného nakladania s komunálnymi odpadmi a jedným zo spôsobov, ako môže každý z nás prispieť k ochrane životného prostredia.

ZBERNÝ DVOR

Info

Niektoré mestské časti Bratislavy zriadili na svojom území pre svojich obyvateľov – nepodnikateľov zberné miesta, na ktorých môžu bezplatne odovzdať zložky komunálnych odpadov podľa osobitných podmienok zberných miest:

ZBERNÉ DVORY MESTSKÝCH ČASTÍ BRATISLAVY

- **Čunovo – stojisko kontajnerov**, ulica Na Hrádzi
<http://www.cunovo.eu/stojisko-kontajnerov/>
- **Devín – Zberný dvor**, Kozičova 24
<https://www.devin.sk/23800/zberny-dvor-kozicova-24>
- **Devínska Nová Ves – Zberný dvor**, M. Pišúta 5
<http://www.denova.sk/kategorie/zberny-dvor;3>
a <https://www.devinskanovaves.sk/novinka/9318/zberny-dvor>
- **Jarovce – stojisko kontajnerov**, Trnková ulica
<http://www.jarovce.sk/?page=stojisko>
- **Lamač – Zberné miesto**, Pod násypom 19
<https://www.lamac.sk/potrebujem-vybavit/zivotne-prostredie-a-odpady/zberne-miesto-pod-nasypom-19>
- **Nové Mesto**
<https://www.banm.sk/moznosti-ulozenia-odpadu/>
- **Petržalka – Zberný dvor**, Ondreja Štefanka 4
<https://www.petrzalka.sk/zbernydvor/>
- **Podunajské Biskupice – Zberný dvor**, Lieskovská cesta
<https://www.biskupice.sk/miestny-urad/sluzby-mc/zivotne-prostredie/zberny-dvor/>
- **Rača, Nové Mesto, Vajnory – Sezónny zberný dvor OLO**, Pri Šajbách 1
<https://www.olo.sk/zberny-dvor-raca/>
- **Rusovce – Zberný dvor**, Vývojová 8
<https://www.bratislava-rusovce.sk/zberny-dvor>
- **Ružinov – Zberný dvor**, Mlynské Luhy 19
<https://www.ruzinov.sk/sk/stranky/view/zberne-dvory>
a <https://www.vpsr.sk/sk/zberny-dvor>
- **Vajnory – Zberný dvor**, Pri mlyne
<https://www.vajnory.sk/zberny-dvor>
- **Vrakuňa – Zariadenie na zber odpadov**, Majerská ulica
<https://www.vrakuna.sk/4825/zariadenie-na-zber-odpadov>
- **Záhorská Bystrica – Zberný dvor**, Čsl. tankistov
<https://zahorskabystrica.sk/obcan/zivotne-prostredie/zberny-dvor/>

ZBERNÝ DVOR

Patrí sem:

Patria sem mnohé druhy odpadov, ktoré po správnosti nepatria ani do kontajnerov na zmesový odpad, avšak ani do nádob, resp. vriec na triedený zber. Často je to práve ten odpad, pri ktorom sa zvykneme najviac potrápiť s tým, aby sme prišli na to, kam patrí.

DRUHY ODPADU, ktoré môžete odovzdať na zbernom dvore mesta Bratislavy:

- ✓ **objemný/nadrozmerňý odpad** kat. č.: 20 03 07 (ktorý sa pre svoju veľkosť alebo charakter nezmesťí alebo aj z iných dôvodov nepatrí do bežných nádob na triedený i zmesový odpad a rozhodne nepatrí ani vedľa kontajnerov ani do stojiska) – obmedzenie množstva na domácnosť je jedno auto s objemom do 3,5 t za rok:
 - ✓ **poškodený nábytok** (stará sedačka, posteľ, skriňa, rozbité zásuvky, ...)
 - ✓ **sanitárne zariadenie** (stará či rozbitá vaňa, umývadlo, záchod, ...)
 - ✓ **kuchynské linky**
 - ✓ **dvere, okná** (bez sklenenej výplne)
 - ✓ **podlahové krytiny** (koberce, linoleá, ...)
 - ✓ **matrace**
- ✓ **drobný stavebný odpad** (stavebná suť, rúrky, dlažba, obklad, omietka, kúsky muriva, betónu, malty, tehly, keramika, ... všetko bez obsahu škodlivín, bez sieťok, plastov, káblov, papiera a iných nečistôt) – spoplatnené sumou 0,078 €/kg
- ✓ **elektroodpad z domácností** – bez obmedzenia množstva (len v kompletnom stave)
- ✓ **batérie, akumulátory** – bez obmedzenia množstva
- ✓ **svetelné zdroje** – bez obmedzenia množstva
- ✓ **biologicky rozložiteľný odpad** – bez obmedzenia množstva
- ✓ **plasty, viacvrstvé kompozitné materiály (nápojové kartóny)** – bez obmedzenia množstva
- ✓ **sklo** (sklenené tabule, rozbité zrkadlá) – bez obmedzenia množstva (v prípade okien a dverí s presklením je potrebné tieto mechanicky vybrať pred uložením do príslušnej nádoby a rámy uložiť do objemného odpadu)
- ✓ **kovový šrot** (staré, poškodené hrnce, kovové poličky, stojany, klince, reťaze, ...) – bez obmedzenia množstva
- ✓ **papier a lepenka** – bez obmedzenia množstva
- ✓ **textil, šatstvo** – bez obmedzenia množstva
- ✓ **drevo** – bez obmedzenia množstva (dosky, hranoly a pod.) – nepatrí sem objemný odpad kat. č.: 20 03 07
- ✓ **jedlé oleje a tuky z domácností** – bez obmedzenia množstva
- ✓ **komunálne odpady z domácností s obsahom nebezpečných látok** (nespotrebované chemikálie) vrátane ich pôvodných obalov, aby boli identifikovateľné:
 - ✓ **motorové a im podobné oleje**
 - ✓ **farby**
 - ✓ **rozpúšťadlá**
 - ✓ **zvyšky čistiacich prípravkov (detergentov)**
 - ✓ **lepidlá**

ZBERNÝ DVOR

Patrí sem:

- ✓ živice
- ✓ kyseliny a zásady
- ✓ fotochemické látky
- ✓ pesticídy
- ✓ drevo obsahujúce nebezpečné látky
- ✓ ortuťové teplomery a tlakomery alebo ortuť z iného zdroja používaného v domácnosti (len v kompletnom stave – ak ide o rozbitý teplomer alebo tlakomer alebo o ortuť z iného zdroja používaného v domácnosti, jeho zvyšky a zozbieranú ortuť je potrebné vložiť do uzatvoriteľnej a nepriepustnej nádoby – napr. zaváraninový pohár, aby nedochádzalo k ďalšiemu úniku ortuťových pár)
- ✓ sklená vata, nobasil, minerálna vlna – obmedzenie množstva; max. 1 m³

Nepatrí sem:

ODPADY*, ktoré NIE je možné odovzdať na zbernom dvore mesta Bratislavy:

- × zálohované, vratné sklenené fľaše a obaly → vrátiť do OBCHODU
- × azbest → odovzdať firme, ktorá má oprávnenie na nakladanie s týmto druhom odpadu
- × asfalt → odovzdať firme, ktorá má oprávnenie na nakladanie s týmto druhom odpadu
- × použité tonery → odovzdať spoločnosti, ktorá ich vykupuje alebo odoberá
- × tlakové nádoby → odovzdať firme, ktorá má oprávnenie na nakladanie s týmto druhom odpadu
- × škvára → odovzdať firme, ktorá má oprávnenie na nakladanie s týmto druhom odpadu
- × pneumatiky → PŘEJAJCA alebo DISTRIBÚTOR PENUMATÍK**

* Tieto odpady v žiadnom prípade nepatria ani do kontajnerov.

** Opotrebované pneumatiky môžete odovzdať bezplatne predajcovi alebo distribútorovi pneumatík, teda do akejkoľvek predajne, ktorá pneumatiky ponúka, alebo v pneuservise a na zberných miestach určených mestom BA alebo mestskou časťou, a to bez ohľadu na miesto kúpy, značku, veľkosť pneumatík alebo spôsob a dátum uvedenia pneumatík na trh.

ZBERNÝ DVOR

Viac info a tipy

- Každá obec/mesto je povinné zverejniť na svojom webovom sídle podrobný všeobecne zrozumiteľný popis celého systému nakladania s komunálnymi odpadmi vrátane triedeného zberu a konkrétnych opatrení zavedených na podporu predchádzania vzniku odpadu na území obce. V Bratislave nájdete všetky informácie na: <https://bratislava.sk/zivotne-prostredie-a-vystavba/zivotne-prostredie/odpady> a www.olo.sk
- Práve odpady patriace na zberný dvor sú často hlavnou zložkou tzv. čiernych skládok. Tie sa v tisíckach nachádzajú po celom Slovensku. Nelegálnu skládku je možné nahlásiť: <https://bratislava.sk/zivotne-prostredie-a-vystavba/zivotne-prostredie/odpady/nelegalne-skladky>
- Zberovú kapacitu dostupnú prostredníctvom zberného dvora je možné použiť na napĺňanie štandardov zberu danej obce (údaje o množstve vytriedených zložiek môžu pomôcť obci dosiahnuť lepšie výsledky v zbere, triedení a v úrovni vytriedenia komunálnych odpadov, z čoho obec môže čerpať určité finančné výhody).
- Vytvorenie vhodného manažmentu triedenia komunálnych odpadov v obci, správne nakladanie s odpadmi na zbernom dvore a neustála edukácia obyvateľstva reálne ovplyvňuje skutočnosť, že väčšia časť vytriedených odpadov bude recyklovaná a zhodnotená a menej odpadov bude zneškodnených skládkovaním.
- Zníženie množstva zmesového odpadu priamo ovplyvňuje výšku finančných prostriedkov vynaložených na nakladanie so zmesovým odpadom a výšku miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.
- Obec môže získať finančné prostriedky z predaja triedeného odpadu (druhotných surovín), resp. ich môže získať zberová spoločnosť, ktorá prevádzkuje zberný dvor.
- Správne triedenie odpadu a odovzdávanie vybraných zložiek na zberný dvor pomáha minimalizovať nepriaznivé účinky na životné prostredie, napr. na nezákonne umiestnený odpad a jeho odstraňovanie. V prípade komunálnych odpadov je to na pleciach obce, v katastri ktorej sa čierna skládka nachádza. Občania správnym a systémovým odovzdávaním odpadu prispievajú k udržateľnosti životného prostredia vo svojej obci a aj širšom okolí.
- Každý oficiálne prevádzkovaný zberný dvor musí mať vydaný súhlas miestne príslušným Okresným úradom pre životné prostredie. Udeleniu súhlasu predchádza splnenie technických, organizačných, materiálových a legislatívnych povinností. Systém zberu komunálnych odpadov je schválený vo všeobecne záväznom nariadení (VZN) mesta BA. Aktuálne VZN č. 18/2023 o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území hlavného mesta Slovenskej republiky Bratislavy nájdete na <https://bratislava.sk/mesto-bratislava/sprava-mesta/legislativa-mesta/vseobecne-zavazne-nariadenia>. Nie je správne si zamieňať nelegálne „smetisko“ na obecných pozemkoch alebo nejaké na oko vytvorené zberné miesto s legálne schváleným a prevádzkovaným zberným dvorom so všetkými náležitosťami, aké má mať.

Info

Počas celého roka môže držiteľ objemného odpadu, elektroodpadu, použitých batérií a akumulátorov a nebezpečného odpadu z domácností odovzdať tento odpad na zbernom dvore za podmienok stanovených prevádzkovateľom zberného dvora.

Okrem tejto možnosti však zabezpečujú jednotlivé mestské časti aj kalendárový zber vyššie spomínaných odpadov minimálne dvakrát do roka, na jar a na jeseň, pristavením veľkokapacitných kontajnerov.

Ide o zber oddelene zbieranej zložky komunálneho odpadu v určenom čase, ktorú určí obec vo všeobecne záväznom nariadení. Tento zber spočíva v pristavení vozidla alebo zberných nádob v určitom čase najviac na jeden deň, pričom obec o tomto zbere informuje obyvateľov vopred spôsobom v mieste obvyklým.

Miesta a termín zberu zverejňujú mestské časti na svojich weboch, v tlači, v regionálnej televízii alebo rozhlase. Harmonogram zberu pre jednotlivé ulice je zverejnený na webovej stránke príslušných mestskej časti.

Info

Doplnkom k zberného dvoru v BA je KOLO – Bratislavské centrum opätovného použitia alebo tzv. re-use centrum. Je to miesto, kde dostávajú na jednej strane nepotrebné, no na druhej strane zachovalé a hodnotné predmety druhú šancu. Takéto veci sa nachádzajú aj v domácnostiach Bratislavy a často končia v nádobách na komunálny odpad, aj keď by nemuseli.

OTVÁRACIE HODINY KOLO:

KOLO Ružinov

Pestovateľská 13 (v areáli OC Korzo, v blízkosti centrály OLO)

Utorok – Piatok: 10:00 – 18:00

Sobota a Nedeľa: 10:00 – 17:00

Pondelok a sviatky: zatvorené

KOLO Karlova Ves

Jurigovo námestie

Štvrtok a Piatok: 14:00 – 18:00

Sobota: 10:00 – 16:00

Ostatné dni a sviatky: zatvorené

KOLO POINT – Tu môžete odovzdať veci na opätovné použitie:

Zberný dvor Rača

Pri Šajbách 1 (určený pre obyvateľov Rače, Vajnôr a Nového Mesta)

otvorený sezónne od apríla do novembra!

Utorok a štvrtok: 11:00 – 18:00

Sobota: 8:00 – 15:00

Ostatné dni a sviatky: zatvorené

KOLO Taxi

Je možné využiť aj službu „KOLO Taxi“, ktorá je poskytovaná v rámci Bratislavy pre obyvateľov (nie pre právnické osoby ani správcov – na to je iný postup). Cena služby je 35 € s DPH a zahŕňa dopravu, naloženie a odvoz predmetov do KOLO. Maximálny objem vozidla je 7 m³ s nosnosťou 3 tony.

Objednávkový formulár služby:

<https://www.olo.sk/ponuka-sluzieb/objednavka-sluzieb-pre-obyvateľov/>

Patrí sem:

PRÍKLADY PREDMETOV, ktoré sú vhodné na opätovné použitie*:
(predmety musia byť čisté, zachovalé, funkčné, kompletne!)

- ✓ **nábytok** (z kapacitných dôvodov sa prijíma len v KOLO Ružinov, nie v KOLO Karlova Ves)
 - ✓ **nečalúnený nábytok** (stoly, stoličky, poličky, komody, rámy postelí bez matracov, nočné stolíky, detský nábytok, ...)
 - ✓ **záhradný nábytok** (plastové stoly, stoličky, ratanové kreslá, snečníky, ...)
- ✓ **knihy, časopisy, funkčné CD, DVD, platne**
- ✓ **spoločenské hry a hračky** (autíčka, autodráhy, bábiky, figúrky, lopty, drevené hračky, skladačky, ...)
- ✓ **detský sortiment** (kočíky, autosedačky, detské hojdačky, bazény, chodítka, ohrady, sedačky na bicykel, nosiče, ...)
- ✓ **kuchynské potreby – nie elektronické** (taniere, poháre, príbor, džbány, misy, hrnce, panvice, strúhadlá, iné ako drevené náradie – kovové či plastové naberačky, metličky, liatinové platne, sklenené či plastové dózy na skladovanie potravín s viečkami/vrchnákmi, Mokka nádoba – kávovar „koťogo“...)
- ✓ **domáce a záhradkárské potreby** – nie elektronické (skrutkovače, kladivá, vedrá, lopaty, lopatky, hrable, hrabličky, ...)
- ✓ **dekorácie** (vázy, obrazy, ozdoby, fotorámy, ...)
- ✓ **kancelárske a školské potreby** (školské tašky, kompletne sady farbičiek či fixiek, prázdne zošity, farby, štetce, peračníky, vrecká na prezuvky, ...)
- ✓ **chovateľské potreby** (prepravky na prevoz zvierat, koterce bez matracov a čalúnenia, vôdzky, obojky, budy, kliecky, akváriá, ...)
- ✓ **športové potreby** (zjazdárske lyže, bežky, topánky na bežky, lyžiarky, tenisové a bedmintonové rakety, sánky, boby, lopty, nafukovačky, činky, prilby na rôzne športy, korčule – inline, kolieskové, na ľad, ...)
- ✓ **bicykle, kolobežky, odrážadlá, trojkolky, ...**
- ✓ **hudobné nástroje** – nie elektronické (strunové nástroje ako gitary či ukulele, dychové nástroje, stojany, obaly na nástroje, ...)
- ✓ **tašky, ruksaky, kabelky**
- ✓ **ventilátory, ohrievače a svietidlá s elektrickým káblom do zástrčky**

* Aktuálny zoznam predmetov ktoré KOLO prijíma alebo neprijíma si viete skontrolovať na www.olo.sk/kolo

Nepatrí sem:

Z hygienických, bezpečnostných a kapacitných dôvodov KOLO neprijíma tieto druhy použitých vecí*:

- × oblečenie a obuv
- × čalúnený nábytok a nábytkové zostavy veľkých rozmerov (obývačkové zostavy, ...)
- × posteľné matrace, paplóny a deky
- × drevené kuchynské vybavenie ako varechy, dosky na krájanie atď.
- × zaváraninové poháre, fľaše na pitie, nádoby na prepravu a skladovanie potravín
- × farby, čistiace prostriedky a chemikálie
- × kozmetika
- × veci, ktoré spĺňajú svoju funkčnosť len ako súčasť celku (ako napríklad kľučky na dvere, vodovodné batérie, súčiastky, náhradné diely atď.)
- × ventilátory, ohrievače a svietidlá s odhalenými káblami a bez elektrickej šnúry (ako napríklad lustre)
- × bazény, nafukovačky

* Aktuálny zoznam predmetov ktoré KOLO prijíma alebo neprijíma si viete skontrolovať na www.olo.sk/kolo

**Viac info
a tipy**

- KOLO – Bratislavské centrum opätovného použitia bolo otvorené v októbri 2022. V máji 2023 zasiahol prevádzku požiar, ktorý zničil vybavenie prevádzky, sklad a všetky predmety určené na opätovné použitie. Brány KOLO sa opätovne otvorili 11. 11. 2023. V obnovenom priestore pribudla oddychová zóna so sedacími vakmi z recyklovaných bannerov OLO, stabilný SWAP rastlín a dielňa na opravu poškodených vecí. Ďalšou novinkou je, že v KOLO nájdete aj oddelenie svietidiel, ohrievačov a ventilátorov, ktoré idú do zásuvky.
- Cieľom KOLO je minimalizovať vznik odpadu, podporiť cirkulárnu ekonomiku v Bratislave a vytvoriť osvetovo-kreatívny priestor pre všetkých, ktorým záleží na životnom prostredí.
- KOLO slúži ľuďom ako nástroj predchádzania vzniku odpadu. V máji 2023 vyhral projekt KOLO prvé miesto Via Bona v kategórii Zelená firma.
- KOLO je tiež priestor, kde sa dajú predmety opraviť, a tým sa predĺži ich životnosť.
- Súčasťou je aj HUB – osvetové a kreatívne centrum pre ľudí z Bratislavy a okolia.
- KOLO spolupracuje s neziskovým sektorom a organizáciami pomáhajúcimi sociálne slabším a znevýhodneným skupinám obyvateľstva.
- KOLO organizuje zážitkové programy pre školy.
- KOLO môžu navštíviť (za účelom návštevy a toho, že si to prídu obzrieť alebo aj za účelom, že niečo donesú a nechajú to kolovať) aj obyvatelia z okolia Bratislavy a z celého Slovenska. Musia však priniesť len veci, ktoré KOLO prijíma – ak budú mať veci, ktoré nemôžeme prebrať, na zberný dvor ich odovzdať nemôžu, pretože nemajú trvalý pobyt v Bratislave.
- Obyvatelia môžu do KOLO priniesť predmety, ktoré už doma nepotrebujú. Tieto predmety na ďalšie použitie sa odovzdávajú bezodplatne, neodkupujú sa.
- Obyvatelia si môžu predmety z KOLO odnieť za „odporúčaný“ príspevok. Výška príspevkov je rozdelená do viacerých kategórií podľa hodnoty daných predmetov. Z času na čas sa v KOLO objavia aj predmety vyššej hodnoty, ktoré sú označené tzv. „pevnými cenami“. Konečnú sumu potvrdia návštevníkom pri pokladni. Uhradiť je možné platobnou kartou alebo v hotovosti. Všetky vyzbierané peniaze sa evidujú ako príspevky do verejnej zbierky a ďalej sú použité na jej účel – na ochranu a tvorbu životného prostredia.
- Návštevníci môžu priniesť použité batérie (napr. z hračiek, ...) aj použité zubné kefky akejkoľvek značky.
- Podporovaním udržateľného využívania oddelene vyzbieraných odpadov pre prípravu na opätovné použitie a opätovným použitím výrobkov a materiálov podporujeme ich opraviteľnosť, znižujeme tvorbu odpadov a šetríme primárne zdroje surovín a energie.

Viac info: <https://www.olo.sk/kolo/>

Cirkulárna mapa Bratislavy: <https://bratislava.sk/zivotne-prostredie-a-vystavba/zivotne-prostredie/odpady/obehove-hospodarstvo> alebo priamo na https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1TM_hYk0XJQ7t40y66WicLbWrexNoilBf&ll=48.162620281823415%2C17.07880314154464&z=11

Záver – základné pravidlo

Keď stále tápate

Keď si stále nie ste istí, ako naložiť s konkrétnym typom odpadu, odpad radšej umiestniť do triedeného zberu ako do zmesového → na triediacej linke sa to dotriedi (pracovníci na triediacej linke vedia, čo sa ešte dá vytriediť a čo už nie).

Netreba tento postup však „zneužívať“ a dávať priveľa nevhodného odpadu do triedeného, aby sme neznehodnotili celú zbernú nádobu (kontajner, vrece), ktorej obsah tak skončí v ZEVO (Zariadenie na energetické využitie odpadu).

POZOR! Daný obal/výrobok nesmie potenciálne znehodnotiť alebo zašpiniť zvyšok triedeného odpadu (napr. sklo od chémie – riedidiel, zvyšky potravín v plastových obaloch a pod., ako je uvedené vyššie).

Veci stále využiteľné, no nevyužité, ako napr. oblečenie, hračky, riad, knihy a pod.:

- darovať známym
- darovať na charitu
- ponúknuť na bazároch, burzách či SWAPoch
- zaniest' do tzv. knižnice vecí, kde si to môžu ľudia požičiavať
- pohľadať a ponúknuť upcycling výrobcom

Ďakujeme, že ste sa dočítali až sem!
Ďakujeme, že triedite odpad správne!

1
„Slovák ročne vyprodukuje v priemere 472 kg komunálneho odpadu, z ktorého sa zhodnotí približne 58 %.“ (Zdroj: Správa o stave životného prostredia SR, 2023)

Alchýmia triedenia komunálneho odpadu bude priebežne aktualizovaná v prípade zmeny legislatívy alebo v prípade zistenia nových poznatkov.

Číslo verzie bude uvedené na titulnom liste v pravom dolnom rohu.

Zdroje:

Použité a užitočné zdroje informácií

Odborná garancia:

→ Inštitút cirkulárnej ekonomiky: www.incienc.sk

→ OZV NATUR-PACK je odborným garantom za oblasť vyhradených prúdov odpadov (obaly a neobalové výrobky, elektrozariadenia, batérie a akumulátory) a za kapitolu Zberný dvor: www.naturpack.sk

Ďalšie užitočné zdroje:

→ **Zoznam zberných dvorov v Bratislave:**

www.olo.sk

<https://bratislava.sk/sk/komunalny-odpad>

<https://bratislava.sk/sk/zberne-miesta-odpadu>

<https://www.olo.sk/zberny-dvor-olo-a-s/>

<https://www.olo.sk/zberny-dvor-raca/>

→ **Cirkulárna mapa Bratislavy:**

https://www.google.com/maps/d/viewer?mid=1TM_hYk0XJQ7t40y66WicLbWrex-NoilBf&ll=48.162620281823415%2C17.07880314154464&z=11

→ **Videoportál NATUR-PACK:**

www.youtube.com/naturpackverejnosti

www.youtube.com/naturpackklientom

Videá o tom, ako vyzerá recyklácia rôznych materiálov:

<https://www.incienc.sk/mapa-miesta-prec/>

O triedení a recyklácii: www.triedenieodpadu.sk

O systéme zálohovania: www.slovenskozalohuje.sk

Portál so systémom triedenia v jednotlivých samosprávach, ktoré sú partnerom

OZV NATUR-PACK: www.akotriedit.sk

Podrobná príručka, ako triediť odpady na cintorínoch na stiahnutie tu:

<https://www.olo.sk/odpadzrcintorinov/>

Video: Odpady: problémy a riešenia:

<https://www.youtube.com/watch?v=URjpVXDODIE>

Recyklačné symboly:

http://sk.wikipedia.org/wiki/Označenie_obalu_podľa_materiálového_zloženia

Cerveno-biele stacionárne kontajnery ASEKOL na veľmi malý elektroodpad

(t. j. s vonkajším rozmerom max. 25 cm): www.cervenobielekontajnery.sk

Register autorizovaných spracovateľov (napr. elektroodpadu, batérií a pod.):

<https://www.isoh.gov.sk/uvod/registre/register-spracovatelov.html>

Zdroje faktov a zaujímavostí:

www.signtechforms.com/blog/10-interesting-facts-about-paper

www.theworldcounts.com

<http://www.bottlesupglass.com/wp-content/uploads/2011/08/Facts-About-Glass.pdf>

www.conserve-energy-future.com/various-pollution-facts.php

www.ecowatch.com/22-facts-about-plastic-pollution-and-10-things-we-can-do-about-it-1881885971.html

www.thesun.co.uk/news/5878949/great-pacific-garbage-patch-plastic-dump-growing/

www.thebalancesmb.com

www.ciernalabut.sk

https://www.naturpack.sk/downloads/elektroodpad_obciam_natur_pack.pdf

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/env_wasmun/default/table?lang=en

<https://www.minzp.sk/zalohovanie/najcastejsie-otazky.html>